

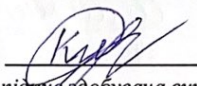
**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПОДАТКОВОЇ СПРАВИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА КОНСАЛТИНГУ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

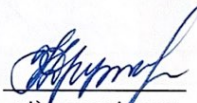
на тему: «Бухгалтерський облік і аналіз послуг автотранспортних підприємств» за матеріалами МПП ВКФ «Декорт»

Здобувача вищої освіти другого
(магістерського) рівня, 2 курсу,
ОМО-21-1 групи,
Спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
ОП «Облік і оподаткування в управлінні
підприємницькою діяльністю»

підпис здобувача вищої
освіти

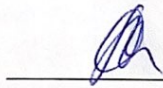
Слотіна Катерина
Едуардівна

Науковий керівник

підпис керівника

Дружинська Наталія
Сергіївна,
к.е.н., доцент

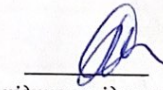
Керівник освітньо-
професійної програми

підпис керівника

Колісник Олена
Пилипівна,
к.е.н., доцент

Допущено до захисту за рішенням кафедри
обліку та консалтингу протокол від

20.01.2023р. № 11

підпис завідувача
кафедри

Колісник Олена
Пилипівна,
к.е.н., доцент

Ірпінь – 2023

Реєстрація № 12 20.01.23
(дата)

[підпис]
(підпис відповідальної особи)

Результати перевірки

до захисту
(до захисту, на доопрацювання)

20.01.23
(дата)

[підпис]
(підпис)

Результат захисту

5 (вирішено)
(оцінка)

04.02.2023
(дата)

[підпис]
(підпис)

Голова комісії:

[підпис]
(підпис)

Т.Г. Камінська
(ініціали, прізвище)

Члени комісії:

[підпис]
(підпис)

О.П. Колісник
(ініціали, прізвище)

[підпис]
(підпис)

Н.В. Гуріна
(ініціали, прізвище)

[підпис]
(підпис)

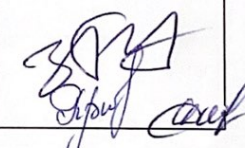
Б.М. Занько
(ініціали, прізвище)

Секретар комісії:

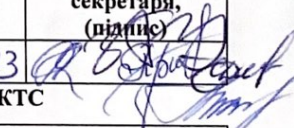
[підпис]
(підпис)

Д.Л. Судак
(ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст дипломної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	30		
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	10		
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	5		
4. Рецензент	від 0 до 5	5		
РАЗОМ БАЛІВ*	від 0 до 50	50		
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	23		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	10		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	48		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	98		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.Б.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
98	A	5 (відмінно)	01.08.2023	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

Факультету податкової справи, обліку та аудиту

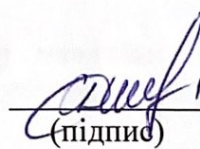
Кафедра обліку та консалтингу

ДОВІДКА
про перевірку курсової/кваліфікаційної роботи
(проєкту) на академічний плагіат

З		
П		
	ПІБ автора твору	Слотіна Катерина Едуардівна
	ПІБ наукового керівника	Дружинська Наталія Сергіївна
	Тип роботи, що перевіряється (курсова, кваліфікаційна робота (проєкт))	Кваліфікаційна робота
	Тема роботи	Бухгалтерський облік і аналіз послуг автотранспортних підприємств
	Рік написання	2022
	Оригінальний текст у роботі складає %	77,3%
	Схожість %	22,7%
	Цитати%	0,07%

Відповідальна особа

Судак Д.Л.
(П.І.Б.)

(підпис)

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та консалтингу
Спеціальність, 071 «Облік і оподаткування»
ОП «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»

Затверджую
Завідувач кафедри О.П. Колісник

«23» 09. 2021 р.

**Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти**

Слотиній Катерині Едуардівні

1. Тема роботи: «Бухгалтерський облік і аналіз послуг автотранспортних підприємств» за матеріалами МПП ВКФ «Декорт»

Затверджена наказом ректора від «25» 01.2022 р. № 88

2. Строк здачі закінченої роботи: 29.11.2022р.

3. Цільова установка:

Мета роботи полягає в аналізі теоретичних, методичних і практичних сторін порядку обліку і аудиту витрат та калькулювання собівартості в автотранспортних підприємствах.

Об'єкт дослідження - є процес бухгалтерського обліку та процедури економічного аналізу витрат на базисному підприємстві - МПП ВКФ «Декорт».

Предмет дослідження - є сукупність методичних, практичних та теоретичних основ стосовно ведення обліку та аналізу витрат підприємства

4. Вихідні дані до роботи:

Законодавчі і нормативні документи, наукова і навчальна література, первинні документи, облікові регістри та форми звітності досліджуваного підприємства

5. Перелік графічного матеріалу: таблиці та рисунки за темою дипломної роботи.

6. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

1.1. Основні поняття та визначення у системі розвитку транспортно-експедиційного обслуговування

1.2. Визнання, класифікація та оцінка необоротних активів в бухгалтерському обліку

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ВИТРАТ ЗА

ЕЛЕМЕНТАМИ В МПП ВКФ «ДЕКОРТ»

2.1. Господарсько-правові засади функціонування та організаціїно-економічна характеристика МПП ВКФ «Декорт»

2.2. Первинний, аналітичний і синтетичний облік витрат за елементами

2.3. Облік операцій з автомобільним транспортом в умовах застосування інформаційних технологій

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ АВТОТРАНСПОРТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Поліпшення організації обліку витрат на підприємстві

3.2. Особливості аудиту на підприємствах автотранспорту

Висновки до розділу 3

Висновки

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

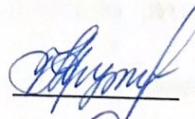
ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1.	Вибір теми, вивчення літературних джерел та складання плану роботи	20.09 - 23.09.2021 р.	
2.	Підготовка першого розділу роботи та подання її керівнику	16.05.2022 р.	
3.	Підготовка другого розділу роботи та подання її керівнику	27.09.2022 р.	
4.	Підготовка третього розділу роботи та подання її керівнику	25.11.2022 р.	
5.	Підготовка вступу та висновків	28.11.2022 р.	
6.	Доопрацювання з урахуванням зауважень керівника	29.11.2022 р.	
7.	Перевірка роботи на плагіат	30.11.2022 р.	
8.	Попередній захист роботи	17.01.2023 р.	
9.	Отримання відгуку керівника роботи	24.01.2023 р.	
10.	Отримання зовнішньої рецензії	26.01.2023 р.	
11.	Допуск до захисту зав. кафедрою	01.02.2023 р.	
12.	Захист роботи	03.02 - 04.02.2023 р.	

8. Дата видачі завдання «20» 09.2021 р.

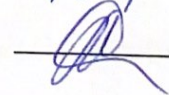
Керівник кваліфікаційної роботи

Дружинська Н.

Керівник освітньо-професійної програми

Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти

Колісник О.П.

Слотіна К.Е.
(прізвище, ініціали)

(підпис)

АНОТАЦІЯ **на кваліфікаційну роботу**

на тему: «Бухгалтерський облік і аналіз послуг автотранспортних підприємств»

Метою роботи є аналіз теоретичних, методичних і практичних сторін порядку обліку і аудиту витрат та калькулювання собівартості в автотранспортних підприємствах.

Завданнями роботи є: дослідити сутність витрат, собівартості, їх різновиди та вагомість в ході калькулюванні; реалізувати розгляд нормативно-правового підґрунтя обліку витрат; розкрити методи обліку витрат та калькулювання собівартості; обчислити всі фінансові показники базисного підприємства; висвітлити властивості усіх видів обліку витрат в компанії; оглянути інформацію про способи і засоби проведення аудиту витрат в компанії; сформулювати напрями покращення системи обліку та контролю витрат.

Предметом дослідження є сукупність методичних, практичних та теоретичних основ стосовно ведення обліку та аналізу витрат підприємства.

Об'єктом дослідження є процес бухгалтерського обліку та процедури економічного аналізу витрат на базисному підприємстві.

Базою дослідження виступає МПП ВКФ «Декорт».

За результатами дослідження сформульовані пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту послуг автотранспортних підприємств. Запропоновано включити до наказу про облікову політику елементи, які забезпечать формування більш аналітичної інформації щодо обліку витрат; розроблено робочі документи аудитора щодо перевірки документального оформлення господарських операцій що характеризують витрати.

Одержані результати можуть бути використані при організації обліку МПП ВКФ «Декорт».

Робота містить 56 сторінок, 17 таблиць, 22 рисунків, 3 формул, 12 додатків. Список використаних джерел складається з 32 найменування.

Ключові слова: послуги, облік послуг, методика та організація обліку витрат автотранспортних підприємств, аудит послуг.

Рік виконання кваліфікаційної роботи 2021-2022 рр.

Рік захисту роботи 2023 р.

ANNOTATION
for qualifying work
on the topic: "Accounting and analysis of services of motor transport enterprises"

The purpose of the work is to analyze the theoretical, methodical and practical aspects of the procedure for accounting and auditing expenses and costing in motor transport enterprises.

The tasks of the work are: to investigate the essence of expenses, cost price, their types and importance in the course of calculation; implement consideration of the regulatory and legal basis of cost accounting; reveal methods of cost accounting and cost calculation; calculate all financial indicators of the base enterprise; highlight the properties of all types of cost accounting in the company; review information on the methods and means of auditing costs in the company; to form directions for improving the accounting and cost control system.

The subject of the study is a set of methodical, practical and theoretical foundations for keeping records and analyzing the costs of the enterprise.

The object of the study is the accounting process and procedures for economic analysis of costs at the base enterprise.

The basis of the research is the MPP VKF "Decort".

According to the results of the study, proposals were formulated for improving the accounting and auditing of the services of motor transport enterprises. It is proposed to include in the order on the accounting policy elements that will ensure the formation of more analytical information on cost accounting; the working documents of the auditor have been developed regarding the verification of the documentation of economic transactions characterizing expenses.

The obtained results can be used in the organization of accounting of the MPP of VKF "Dekort".

The work contains 56 pages, 17 tables, 22 figures, 3 formulas, 12 appendices. The list of used sources consists of 32 names.

Key words: services, accounting of services, method and organization of cost accounting of motor transport enterprises, audit of services.

The year of performance of qualification work is 2021-2022.

The year of job protection is 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ	8
1.1. Основні поняття та визначення у системі розвитку транспортно-експедиційного обслуговування	8
1.2. Визнання, класифікація та оцінка необоротних активів в бухгалтерському обліку	11
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ВИТРАТ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ В МПП ВКФ «ДЕКОРТ»	14
2.1. Господарсько-правові засади функціонування та організаціїно-економічна характеристика МПП ВКФ «Декорт»	14
2.2. Первинний, аналітичний і синтетичний облік витрат за елементами	25
2.3. Облік операцій з автомобільним транспортом в умовах застосування інформаційних технологій	32
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ У АВТОТРАНСПОРТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	40
3.1. Поліпшення організації обліку витрат на підприємстві	40
3.2. Особливості аудиту на підприємствах автотранспорту	47
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	57

ВСТУП

Актуальність теми дослідження Ситуація, що склалася в останні роки на ринку транспортних послуг, пов'язана з істотним скороченням обсягів транспортної роботи, виконуваної великими підприємствами, що зумовлено як загальним зниженням суспільного виробництва, так і дробленням сукупного обсягу транспортної роботи на більшу кількість дрібних перевізників. Великі комплексні автотранспортні підприємства (АТП), які здійснюють експлуатацію, обслуговування і ремонт транспортних засобів, утворені в період планової економіки і в даний час не можуть конкурувати з дрібними приватними перевізниками, оскільки змушені утримувати надлишково розвинену виробничо-технічну базу (ВТБ).

З проведенням економічних реформ та переходом до ринкових механізмів господарювання відбувається поступове зростання економіки України. Розвиток в багатьох галузях народного господарства вимагає збільшення обсягів перевезень, а отже і розвиток автомобільного транспорту. Однак, внаслідок значного фізичного зносу та морального старіння основних виробничих фондів, а перш за все рухомого складу, дуже складно витримувати конкуренцію на ринку транспортних послуг.

У сучасних умовах господарювання зростає роль обліку як функції управління підприємством. Транспортні підприємства мають певну специфіку виробничої діяльності, яка накладає відбиток на організацію та методику бухгалтерського (фінансового) і податкового обліку.

Сучасні автотранспортні підприємства здійснюють різні види автопослуг — вантажні, пасажирські, змішані перевезення, надають транспортно-експедиційні послуги. На відміну від інших видів послуг, автотранспорті значною мірою підлягають державному регулюванню, зокрема тарифи на регулярні пасажирські перевезення, норми витрачання палива і мастильних матеріалів тощо. Регламентованою в багатьох аспектах є первинна документація на автотранспортні роботи.

Необоротні активи займають чималу питому вагу в загальній сумі активів підприємства, є одним із найсуттєвіших об'єктів фінансового обліку, що потребує контролю за їх рухом, визначенням зносу (амортизації), організації синтетичного та аналітичного обліку, здійсненням ремонту, модернізації, поновлення технічно недосконалих об'єктів та об'єктів, які застаріли.

Економічне значення, утворення, облік і синтез витрат та розрахунок собівартості послуг автотранспортного підприємства аналізувалися в доробках знаних науковців: Пікулик О.Б., Петровська С.І., Міценко Н.Г. та ін. Практичні сторони функціонування автомобільного транспорту, обліку і аудиту витрат постають в роботах вчених, а саме: Е.М. Гутсайт, О.А. Петрик, В.Я. Савченко, Н.Р. Грицак та ін. Втім нині з'ясовані не всі проблеми стосовно здійснення внутрішньої перевірки витрат АТП, і вони вимагають наступних опрацювань. Безліч проблем у економічній періодиці роз'яснюються по-різному, аргументування рекомендацій багатьох з них не відповідає новітнім канонам. Цілий спектр змін в економіці, а саме в обліку й калькулюванні, які проходили не так давно, належним чином не підсумовані. Також утворилися сьогочасні проблеми, що вимагають переосмислення та приймання рішень.

Метою дослідження є аналіз теоретичних, методичних і практичних сторін порядку обліку і аудиту витрат та калькулювання собівартості в автотранспортних підприємствах.

Виконання поставленої мети передбачає постановлення та вирішення подальший головних **завдань**:

дослідити сутність витрат, собівартості, їх різновиди та вагомість в ході калькулюванні;

реалізувати розгляд нормативно-правового підґрунтя обліку витрат;

розкрити методи обліку витрат та калькулювання собівартості;

обчислити всі фінансові показники МПП ВКФ «Декорт»;

висвітлити властивості усіх видів обліку витрат в компанії;

оглянути інформацію про способи і засоби проведення аудиту витрат в компанії;

сформувати напрями покращення системи обліку та контролю витрат.

Об'єктом магістерської роботи є процес бухгалтерського обліку та процедури економічного аналізу витрат на базисному підприємстві - МПП ВКФ «Декорт».

Предметом дослідження є сукупність методичних, практичних та теоретичних основ стосовно ведення обліку та аналізу витрат підприємства.

Методи дослідження. Методологічною базою дослідження є системний підхід до визначення економічної категорії витрати та процесу їх обліку та аналізу. Інформаційною базою вивчення є наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів з обліку та аналізу витрат в на автотранспортних підприємствах, зокрема нормативні та законодавчі акти України, інструктивні матеріали, а також фінансова звітність МПП ВКФ «Декорт». Розв'язання поставлених завдань здобуто на підставі використання загальнонаукових методів, зокрема: наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу та синтезу, порівняння, вибіркового обстеження та групування та економіко-статистичних способів дослідження.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

1.1. Основні поняття та визначення у системі розвитку транспортно-експедиційного обслуговування

Транспортна система являє собою великий і складний народногосподарський комплекс, що включає сукупність виробничих об'єктів і органів управління. Головна його мета – найбільш повне задоволення потреб народного господарства і населення в раціональних перевезеннях вантажів і пасажирів за рахунок поліпшення координації роботи всіх видів транспорту і взаємодії їх з іншими галузями народного господарства, впровадження більш досконалої технології перевезень у змішаному сполученні, зниження питомих транспортних витрат, витрат ресурсів на перевезення вантажів і пасажирів, здійснення заходів щодо скорочення термінів доставки і поліпшення умов збереження вантажів. Одним із шляхів вирішення зазначених завдань є розвиток транспортно-експедиційного обслуговування (ТЕО) підприємств, організацій і установ народного господарства. Виконуючи за дорученням і від імені вантажовласників весь комплекс робіт, пов'язаних із відправленням і отриманням вантажів, спеціалізована експедиційна служба приймає на себе функції організатора транспортного процесу. Здійснення таких супутніх операцій і послуг, як оформлення транспортних документів, інформування про терміни доставки, прийом, здача і супровід вантажів, вибір виду рухомого складу, проведення

розрахунків за перевезення, а при необхідності, виконання вантажно-розвантажувальних робіт і зберігання вантажів, дозволяє службі ТЕО безпосередньо впливати на підвищення ефективності роботи відправників, отримувачів та транспортних вузлів. Найбільшого поширення транспортно-експедиційне обслуговування отримало при завезенні та вивезенні вантажів із залізничних станцій, морських і річкових портів, при міжміських автомобільних перевезеннях, а також при вивезенні вантажів із баз

постачальницько-збутових організацій. Директивними органами прийнято рішення про корінне поліпшенні транспортно-експедиційного обслуговування і зосередженні його у веденні автомобільного транспорту загального користування. Ці рішення були зумовлені зростанням ролі автотранспорту в транспортній системі країни і великими перспективами його розвитку. Проведення цих робіт повинне повністю звільнити вантажовідправників та вантажоодержувачів від турбот по доставці вантажів, а також знизити транспортні витрати народного господарства. Сьогодні існують різні погляди на структуру і функції транспортної експедиції, відповідно є відмінності і в визначеннях, що розуміти під ТЕО. Водночас інтенсивний розвиток цієї діяльності, зростання її обсягів і розширення сфери вимагають встановлення єдиної термінології і переліку функцій, без чого ускладнено рішення основних питань організації та управління обслуговуванням. Необхідність транспортної експедиції зумовлена тим, що вантажі не можуть транспортуватися без супутніх перевізного процесу допоміжних робіт, які виконуються на всьому шляху проходження вантажів від відправника до одержувача. Такі роботи можуть виконуватися як безпосередньо вантажовласниками, так і спеціалізованою організацією, в останньому випадку має місце транспортно-експедиційне обслуговування. У найбільш загальному випадку під ТЕО підприємств народного господарства слід розуміти діяльність спеціалізованих організацій, пов'язану з перевезенням вантажів і виконанням допоміжних робіт за дорученням вантажовідправників і вантажоодержувачів. ТЕО включає в себе виконання транспортно-експедиційних операцій і послуг. Транспортно-експедиційною операцією називається елементарна, закінчена, періодично повторювальна дія, що забезпечує ТЕО. Поряд з операціями можна виділити транспортно-експедиційні послуги, під якими розуміються окремі операції або група операцій, безпосередньо спрямованих на задоволення визначеної потреби підприємства народного господарства в транспортній експедиції.

Під транспортним обслуговуванням мається на увазі діяльність, пов'язана з переміщенням вантажів у просторі і в часі, яка спрямована на здійснення перевезень вантажів, вантажно-розвантажувальних і складських робіт від вантажовідправників до залізничних станцій (портів, аеропортів) і від них до вантажоодержувачів під час доставки вантажів по транспортних вузлах, а також від вантажовідправників до вантажоодержувачів у прямих автомобільних повідомленнях. Експедиційне обслуговування – діяльність, що забезпечує своєчасну і якісну доставку вантажів. Воно включає експедиційні послуги, організаційні операції та операції, пов'язані з переміщенням вантажів. Експедиційні послуги включають в себе: підготовку вантажів до перевезень (приведення у транспортабельний стан, маркування, виділення контейнерів і піддонів, зважування); проведення розрахунків і оформлення транспортної документації (раскредитування та візування товарно-транспортних накладних, їх доставка клієнтурі, ведення облікових карток, розрахунки з залізничними станціями та заповнення документів на перевезення). Організаційні операції пов'язані із забезпеченням ТЕО і координацією роботи підрозділів транспортних вузлів, вантажовідправників, вантажоодержувачів і автотранспортних організацій, що взаємодіють у процесі доставки вантажів. Вони передбачають вироблення оптимальних керуючих впливів виходячи з урахування можливостей усіх взаємодіючих підрозділів і забезпечення необхідною інформацією про час і порядок проведення основних робіт. Сюди ж відноситься вибір раціонального виду магістрального транспорту (залізничного, водного, автомобільного, повітряного) для здійснення перевезень. Експедиційне обслуговування включає в себе також операції, безпосередньо пов'язані з переміщенням вантажів. Основними з них є приймально-здавальні операції та експедирування (супровід і охорона) вантажів. ТЕО характеризується також обсягом робіт, який по кожній з функцій представляється відповідним показником. Так, обсяг перевізної роботи може бути виміряний в тонно-кілометрах, обсяг вантажно-розвантажувальних робіт – у тонно-операціях,

обсяг складської роботи – в тонно-днях зберігання, а експедиційне обслуговування найбільш доцільно вимірювати трудовитратами на виконання операцій і послуг, тобто в людино-годинах (людино-хвилиналих).

1.2. Визнання, класифікація та оцінка необоротних активів в бухгалтерському обліку

Різновиди ТЕО характеризуються двома факторами: видами автомобільних перевезень та переліком виконуваних для вантажовідправників і вантажоодержувачів послуг. За першою ознакою можна виділити два основні види автомобільних перевезень, при яких виникає необхідність в ТЕО: міжміські перевезення та завезення (вивезення) вантажів у транспортні вузли.

Характерною особливістю цих перевезень є відсутність між вантажовідправниками і вантажоодержувачами безпосередніх інформаційних зв'язків, що ускладнює організацію транспортного процесу і вимагає виконання додаткових експедиційних операцій.

Транспортно-експедиційне обслуговування при міжміських перевезеннях вантажів включає прийом, вантаження або розвантаження вантажів, підгрупування за пунктами призначення на автостанціях, оформлення документів, перевезення та супровід до місця призначення, інформування клієнтури про прибуття до неї вантажу та деякі інші операції.

Транспортно-експедиційне обслуговування в сільській місцевості має свої специфічні особливості, пов'язані з сезонністю сільськогосподарських робіт, складними дорожніми умовами і необхідністю термінової доставки продукції на пункти переробки та зберігання.

При міжнародних перевезеннях вантажів порівняно з міжміськими додатково виконуються митно-експедиційні операції і послуги.

Транспортно-експедиційне обслуговування при завезенні та вивезенні вантажів із транспортних вузлів. ТЕО здійснюється з виконанням як щодо простого, так і досить складного комплексу транспортно-експедиційних

операцій і послуг залежно від конкретних умов. ТЕО при перевезенні вантажів з баз матеріально-технічного постачання полягає в їх транспортуванні та виконанні деяких експедиційних операцій (прийом та здача вантажу, оформлення товарно-транспортних накладних). Вантажно-розвантажувальні і складські роботи здійснюються, як правило, засобами баз. Тому такий різновид транспортної експедиції максимально наближається до форми організації централізованих перевезень.

Найбільш складним видом ТЕО є обслуговування при завезенні та вивезенні вантажів із залізничних станцій, річкових і морських портів, аеропортів. У цьому випадку наявність транспортних вузлів, що взаємодіють із автомобільним транспортом, і численної клієнтури, яка характеризується різними потребами в ТЕО, структурою та видами вантажів, що перевозяться, призводить до ускладнення процесів управління транспортною експедицією.

Рис.1.1. Схема еталонного транспортно-експедиційного обслуговування

Аналіз різновидів транспортної експедиції дозволив виділити шість основних форм її організації при доставці вантажів на залізничні станції.

Перша форма. Децентралізована транспортна експедиція. Завезення, вивезення вантажів із станцій та всі допоміжні операції виконуються безпосередньо вантажовідправниками і вантажоодержувачами.

Друга форма. Автомобільно-залізнична транспортна експедиція. Централізоване завезення і вивезення вантажів зі станції, їх супровід, прийом і здача виконуються АТП, а інші експедиційні операції – залізничними станціями.

Третя форма. Перша форма автомобільного ТЕО. Підприємствами автомобільного транспорту загального користування виконуються централізоване завезення і вивіз вантажів із транспортних вузлів і експедиційне обслуговування клієнтури.

Четверта форма. Друга форма автомобільного ТЕО. Включає всі роботи першої форми ТЕО і вантажно-розвантажувальні операції.

П'ята форма. Третя форма автомобільного ТЕО. Включає всі роботи другої форми ТЕО й складські операції.

Шоста форма. Четверта форма автомобільного ТЕО. Підприємствами автотранспорту загального користування здійснюється комплексне обслуговування клієнтури, відповідне еталонному ТЕО. Автомобільний транспорт у країні відіграє роль основного перевізника вантажів у міському, внутрішньорайонному та міжрайонному повідомленнях. Завдяки високій швидкості та маневреності рухомого складу автомобільний транспорт не тільки здійснює перевезення в прямому сполученні, але і тісно пов'язаний із роботою інших магістральних видів транспорту, особливо при завезенні та вивезенні вантажів із залізничних станцій, морських і річкових портів та пристаней, а також аеропортів. Мобільність і широкі можливості використання автомобільного транспорту в народному господарстві зумовили його інтенсивний і переважний розвиток у транспортній системі країни.

РОЗДІЛ II

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ВИТРАТ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ В МПП ВКФ «ДЕКОРТ»

2.1. Господарсько-правові засади функціонування та організаційно-економічна характеристика МПП ВКФ «Декорт»

Мале приватне підприємство виробничо-комерційна фірма «Декорт» було засноване у 2000 році як підприємство, що здійснює вантажні автомобільні перевезення та здійснює технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів. Основні дані щодо МПП ВКФ «Декорт» наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Ідентифікаційні реквізити, місцезнаходження та засоби зв'язку МПП ВКФ «Декорт»

Повне найменування	МАЛЕ ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО ВИРОБНИЧО - КОМЕРЦІЙНА ФІРМА "ДЕКОРТ"
Скорочене найменування	МППВКФ "ДЕКОРТ"
Організаційно-правова форма	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО
Код за ЄДРПОУ	30867252
Територія (область)	Україна, Київська область
Район	Оболонський район
Поштовий індекс	04214
Населений пункт	м. Київ
Вулиця, будинок	вул. Північна, будинок 6
Міжміський код та телефон	+380673788199
E-mail:	30867252@ukr.net

Джерело: складено автором

Дата реєстрації підприємства 24.04.2000. На теперішній час МПП ВКФ «Декорт» є приватним підприємством із статутним фондом 10 000,00 грн., складає самостійний баланс, має круглу печатку зі своїм найменуванням, поточний рахунок в банківській установі. Станом на 01.01.2016 МПП ВКФ «Декорт» зареєстровано як платник ПДВ - індивідуальний податковий номер 308672526545 (дата реєстрації 17.02.2010 року).

Види економічної діяльності, які здійснює компанія, перераховані у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Основні види діяльності

Код за КВЕД	Вид діяльності
49.41	Основний Вантажний автомобільний транспорт
45.20	Інші Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів
43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.
43.11	Знесення
43.12	Підготовчі роботи на будівельному майданчику
46.13	Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами
77.32	Надання в оренду будівельних машин і устаткування
77.39	Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
68.20	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

Джерело: складено автором

Для кращого розуміння економічного стану та динаміки розвитку підприємства проведемо загальний аналіз основних статей звітності за 2019 – 2020 роки.

Спостерігається посилення господарського потенціалу, на що вказує збільшення суми активів на 7,84%. Тобто у підприємства збільшується обсяг наявного у розпорядженні майна.

Той факт, що активи зростають в умовах скорочення доходу від продажу товарів і послуг, вказує на необхідність пошуку резервів оптимізації поточної структури активів.

Таблиця 2.3.

Горизонтальний аналіз активів МПП ВКФ «ДЕКОРТ»

у 2019-2020 рр., тис. грн.

Показник	2019	2020	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
Основні засоби	6389	8875,9	2486,9	38,93
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	6389	8875,9	2486,9	38,93

Продовження таблиці 2.3.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	6751,6	6062,6	-689	-10,21
Інша поточна дебіторська заборгованість	2152,8	714,5	-1438,3	-66,81
ОБОРОТНІ АКТИВИ	9368,1	8066,5	-1301,6	-13,89
АКТИВИ	15757,1	16992,4	1235,3	7,84

Джерело: розраховано автором

Збільшення суми балансу зумовлене зростанням необоротних активів (+38,93%).

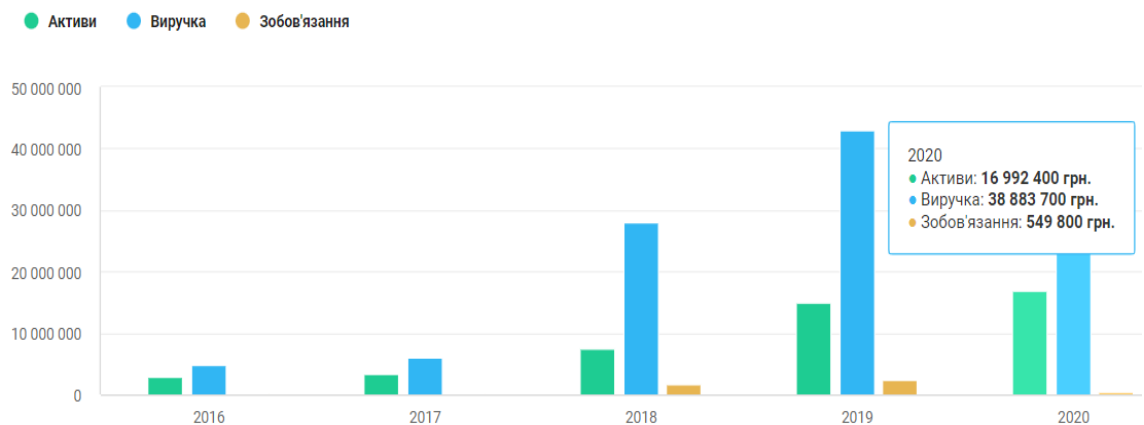

Рис.2.2. Динаміка активів МПП ВКФ «ДЕКОРТ» у 2016-2020 рр., тис. грн.

Провівши аналіз пасивів можна відзначити, що збільшується сума наявних джерел фінансування для залучення активів, що зумовлено зростанням власного капіталу (+23,86%).

Таблиця 2.4.

**Горизонтальний пасивів активів МПП ВКФ «ДЕКОРТ»
у 2019-2020 рр., тис. грн.**

Показник	2019	2020	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	13265,1	16432,6	3167,5	23,88
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	13275,1	16442,6	3167,5	23,86
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	0	0	0	-
КОРОТКОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	2482	549,8	-1932,2	-77,85
БАЛАНС	15757,1	16992,4	1235,3	7,84

Джерело: розраховано автором

Факт зростання суми власного капіталу вказує на підвищення рівня благополуччя власників.

Скорочення загальної суми зобов'язань призводить до підвищення незалежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів, хоча стримує більш повне розкриття наявного потенціалу компанії.

З метою більш глибокого дослідження місця підприємства на вітчизняному ринку використаємо данні компанії YouControl та зведемо до одного знаменника інформацію щодо показників ринкового скорингу МПП ВКФ «ДЕКОРТ» за 2016 – 2020 роки.

Для визначення узагальнюючого показника в розрахунок береться місце підприємства у секторі, ринку та субринку, паралельно визначаючи відповідну частку даних сегментів в динаміці.

Таблиця 2.5.

**Показники ринкового скорингу МПП ВКФ «ДЕКОРТ»
за 2016 – 2020 роки**

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс MarketScore	B/2,8	A/3,3	A/4,0	A/3,9	A/3,5
Частка у секторі	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Частка ринку	0,01%	0,01%	0,06%	0,07%	0,06%
Частка на субринку	0,01%	0,01%	0,39%	0,41%	0,38%
Місце компанії в секторі	1788	1636	1778	1526	1793
Місце компанії на ринку	1788	1636	324	271	303
Місце компанії на субринку	1574	1434	56	58	58
Абсолютний приріст виручки за рік, млн грн	-0,7	1,1	22,7	14,7	-4,7
Відносний приріст виручки за рік, %	-12,2%	22,6%	371,4%	50,8%	-10,7%
Абсолютний середньорічний приріст виручки за 3 роки, млн грн	-2,5	-0,2	7,7	12,8	10,9
Сукупний середньорічний темп зростання виручки за 3 роки, %	-26,5%	-2,9%	71,9%	105,8%	85,2%

Джерело: складено автором за даними youcontrol

Отримані результати дають підстави стверджувати, що величина індексу MarketScore кардинально змінилася лише у 2017 році, коли підприємство піднялося до рівня A3.3 і вже у 2020 році значення показника перебувало на

позначці A3.5. Найбільша величина комплексного показника була досягнута підприємством у 2018 році коли величина індексу MarketScore перебувала на позначці A4.0.

Протягом 2016-2020 років компанії не вдалося покращити своє становище в секторі. Це доводить той факт, що у 2016 році компанія перебувала на 1788 сходинці, а вже у 2020 році втратила 5 позиції і скотилося на 1793 сходинку рейтингу. Поряд з цим, протягом усього досліджуваного періоду підприємство досить стабільно почувалося на субринку, де підприємству вдалося переміститися з 1574 сходинки рейтингу у 2016 році на 58 позицію у 2020 році.

Це пояснює той факт, що протягом 2017-2020 років, ми можемо спостерігати збільшення значень абсолютного середньорічного приросту виручки за 3 роки з від'ємної величини -0,2 млн.грн. у 2016 році до додатнього значення у 10,9 млн.грн у 2020 році. Це с свою чергу призвело до збільшення величини сукупного середньорічного темпу зростання виручки за 3 роки до - 85,2% у 2020 році.

Фінансово-економічний аналіз підприємства проводиться з метою визначення основних показників діяльності суб'єкта господарювання, а також задля характеристики поточного стану компанії з кожного конкретного аспекту.

Результати даного аналізу відіграють значну роль у процесі прийняття бізнес-рішень як для працівників фінансового відділу самого підприємства, його засновників, так і для постачальників, клієнтів, банків, інвесторів тощо.

Основні показники фінансово-економічного стану можна згрупувати за об'єктами оцінки у наступні напрями оцінки:

- аналіз ліквідності;
- аналіз платоспроможності;
- аналіз прибутковості;
- аналіз ділової активності [39].

Розглянемо ключові показники кожного з вище наведеного напрямку, розраховані за даними фінансової звітності МПП ВКФ «ДЕКОРТ» за період 2016-2020 років.

Для проведення аналізу рівня ліквідності та платоспроможності МПП ВКФ «ДЕКОРТ» використаємо інформацію яка представлена компанією YouControl та дасть змогу визначити індекс Fin Score. Даний індикатор є скоринговим індексом фінансової стійкості компанії, що базується на 20 фінансових показниках.

Таблиця 2.7.

**Динаміка рівня ліквідності МПП ВКФ «ДЕКОРТ»
за 2016-2020 роки**

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс FinScore	C/2,2	A/3,5	A/3,4	A/3,9	A/3,7
Ліквідність					
Поточна ліквідність	960,7%	731,2%	451,2%	377,4%	1467,2%
Абсолютна ліквідність	18,0%	8,6%	7,6%	15,4%	46,7%
Коефіцієнт «кислотний тест»	960,7%	731,1%	451,2%	377,4%	1281,1%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	956,4%	729,9%	451,1%	377,4%	1279,4%
Відношення грошових коштів до активів	0,9%	0,7%	1,2%	2,4%	1,5%
Проміжний коефіцієнт покриття	956,4%	729,9%	451,1%	377,4%	1279,4%

Джерело: складено автором за даними you control

З аналізованих даних, ми приходимо до висновку, що МПП ВКФ «ДЕКОРТ» вдалося значно покращити свої позиції у плані ліквідності протягом аналізованого періоду. Так, коефіцієнт поточної ліквідності у 2016 році перевищував нормативне значення на 860,7% і перебував на рівні 960,7%, а вже у 2020 році значення коефіцієнта перевищувало референтне значення на 1167,2% і перебувало на рівні 1467,2% у 2020 році. Окрім зазначеного, ми можемо відзначити той факт, що результати МПП ВКФ «ДЕКОРТ» в частині поточної ліквідності за весь досліджуваний період значно перевищували середні значення по галузі (рис.2.3.).

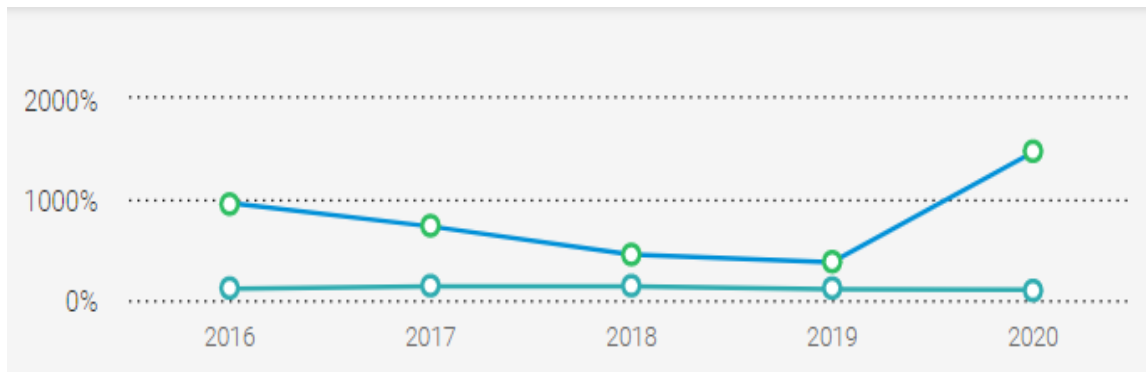

Рис.2.3. Зміни поточної ліквідності МПП ВКФ «ДЕКОРТ» та середнього значення по галузі за 2016-2020 роки

За досліджуваний період (рис.2.3.) середні значення по галузі знизилися з 137,1% у 2016 році до 103,6% у 2020 році. Поряд з цим, з рис.2.3. ми бачимо, що величина поточної ліквідності компанії перебувала на рекордному рівні наприкінці нашого дослідження у 2020 році і становила 1467,2% проти 103,6% середньогалузевого рівня. Тож можемо констатувати, що підприємство впевнено займає провідні позиції на автотранспортних перевезень. Подібну ситуацію ми можемо спостерігати, щодо інших фінансових показників які характеризують рівень ліквідності підприємства (рис.2.4.)

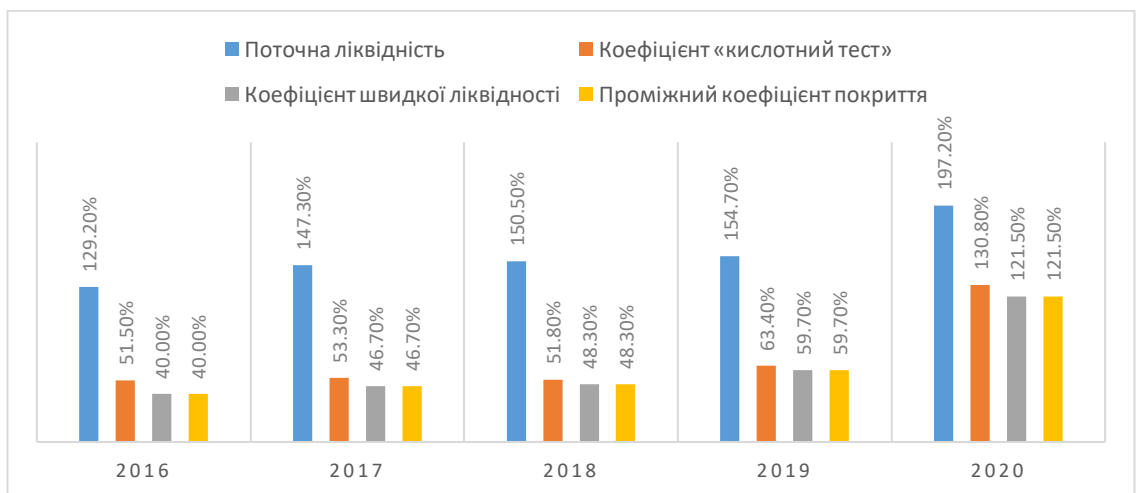

Рис.2.4. Зміни основних показників ліквідності ТОВ «АГРОТЕХСОЮЗ» за 2016-2020 роки

Аналізуючи значення коефіцієнта швидкої ліквідності та «кислотного тесту», ми можемо спостерігати майже ідентичну динаміку. Так, протягом останніх п'яти років коефіцієнт швидкої ліквідності збільшився на 549,5%, з 729,9% у 2016 році до 1279,4% у 2020 році. Аналогічна ситуація

спостерігається і коефіцієнтом «кислотний тест», значення якого у 2016 році становило 731,1% а у 2020 році вже 1281,1%, а отже ми можемо спостерігати, що рівень коефіцієнта «кислотний тест» у 2020 році перебуває на рівні 1,75 від рівня 2016 року. Проводячи порівняння коефіцієнта швидкої ліквідності з середньогалузевими значеннями можемо відмітити, що протягом усього досліджуваного періоду коефіцієнт швидкої ліквідності увесь час був вище середньогалузевого рівня, і в кінці дослідження у 2020 році значно випередив середній показник по галузі з результатом 1279,4% проти 58,7%. В той же час, середньогалузеві значення поступово зменшуються з 106,1% у 2016 році до 58,7% у 2020 році. Аналогічна картина проглядається при аналізі індикатора «кислотний тест», який у 2020 році випередив середній показник по галузі з результатом 1281,1% проти 71,8%. В той же час, середньогалузеві значення поступово зменшуються зі 120,5% у 2016 році до 71,8% у 2020 році. Окремо слід зосередити увагу на значенні коефіцієнта абсолютної ліквідності, значення якого збільшилося з 8,6% у 2016 році до 46,7% у 2020 році.

Таблиця 2.8.

**Динаміка рівня платоспроможності МПП ВКФ «ДЕКОРТ»
за 2016-2020 роки**

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс FinScore	C/2,2	A/3,5	A/3,4	A/3,9	A/3,7
Платоспроможність					
Коефіцієнт автономії	95,1%	91,9%	78,1%	84,2%	96,8%
Відношення чистого боргу до EBITDA	0,0	0,8	0,5	0,2	0,1
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	178,7%	225,4%	252,0%	207,80%	185,2%

Джерело: складено автором за даними you control

Розглядаючи рівень платоспроможності МПП ВКФ «ДЕКОРТ», ми можемо констатувати, що рівень фінансової автономії та коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом збільшилися у кінцевому періоді дослідження у порівнянні з початковим. Так, у 2016 році, частка власного капіталу підприємства у сумі коштів, інвестованих у її діяльність перебувала

на рівні 95,1%, а вже через чотири роки, у 2020 році даний коефіцієнт дорівнював 96,8%. При цьому, потрібно відмітити, що референтне значення даного коефіцієнта для сектору нефінансових корпорацій (куди відноситься наше підприємство) має бути на рівне вищому за 50%. Тобто ми можемо зробити висновок, що ми спостерігаємо збільшення коефіцієнта автономії в динаміці, що має суттєво вплинути на платоспроможність компанії. Поряд з цим, важливим є аналіз зміни середньогалузевого значення в динаміці. Відтак, якщо аналізоване підприємство на початку терміну дослідження мало значення вище оптимального рівня але на рівні середньогалузевого (2016 р – 91,9% МПП ВКФ «ДЕКОРТ», 2016 р – 81,4% середньогалузеве) ми можемо констатувати, що на прикінці терміну нашого дослідження ми можемо спостерігати картину, коли значення коефіцієнта автономії перебуває на рівні 96,8% у 2020 році проти 17,1% середньогалузевого рівня.

Значний рівень зростання показує коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом. Так, у 2016 році співвідношення між власним капіталом та необоротними активами в МПП ВКФ «ДЕКОРТ» становило 178,7%, а вже у 2020 році, даний показник збільшився до 185,2%.

Цікавим на наш погляд є аналіз коефіцієнта, що показує у скільки разів чистий борг (тобто загальний борг мінус грошові кошти) перевищує розмір прибутку до вирахування витрат за відсотками, сплати податків та амортизаційних відрахувань. Як ми бачим з даних таблиці 2.8., відношення величини чистого боргу до EBITDA за досліджуваний період перебуває у межах референтних значень на протязі усього досліджуваного періоду, саме тому МПП ВКФ «ДЕКОРТ» ми можемо стверджувати, що наявне боргове навантаження відповідає наявним доходам від ведення бізнесу.

Наступним кроком дослідження діагностики фінансового стану підприємства є оцінка індикаторів, що довершують системну оцінку тверджень, щодо можливості компанії вчасно й повністю розраховуватися за своїми довгостроковими зобов'язаннями. У даному випадку ми маємо на увазі показники прибутковості МПП ВКФ «ДЕКОРТ».

Таблиця 2.9.

**Динаміка рівня прибутковості МПП ВКФ «ДЕКОРТ»
за 2016-2020 роки**

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс FinScore	C/2,2	A/3,5	A/3,4	A/3,9	A/3,7
Прибутковість					
ROA - Рентабельність активів	-254,30%	9,8%	34,4%	46,8%	18,6%
Рентабельність власного капіталу	-78,4%	12,0%	78,7%	124,8%	23,9%
RCA - Рентабельність оборотних активів	-543,8%	16,6%	49,8%	78,6%	39,3%
NPM - Чиста маржа	-157,8%	5,8%	9,0%	16,0%	8,2%
ROTA - Рентабельність загальних активів	-254,3%	9,8%	44,6%	57,0%	22,7%
Валова рентабельність собівартості	-58,6%	29,7%	22,5%	28,9%	14,5%
Рентабельність операційних витрат	-888,3%	133,7%	277,1%	1343,5%	496,1%
Чиста рентабельність витрат	-61,2%	6,1%	13,3%	26,6%	11,3%

Джерело: складено автором за даними you control

Вивчення даних таблиці 2.9 необхідно проводити за двома напрямками: перший – динаміка зміни показників рентабельності використання активів, та другий - в контексті відношення прибутку до собівартості.

Отже, дають змогу стверджувати, що МПП ВКФ «ДЕКОРТ» за останні п'ять років змогло значно покращити свої позиції з точки зору прибутковості. Так, якщо у 2016 році кожна 1000 грн активів компанії прирости підприємству 254,3 грн. збитку, то вже в 2020 році тенденція змінилася і величина прибутку на кожні 1000 грн активів компанії була вже 18,6 грн. Аналогічна ситуація відбувається на рівні галузі, де рентабельність активів у 2016 році перебувала на нульовій позначці і не забезпечувала прибутку на кожен 1000 грн. активів то через чотири роки, у 2020 році даний показник збільшився до 0,9% то забезпечував вже лише 9 грн. прибутку на кожен 1000 грн. активів.

Трансформація економічної політики підприємства не змогла забезпечити кращі результати, щодо відношення чистого прибутку до загальної виручки компанії. Так у 2016 році чиста маржа мала від'ємне значення і становила -157,8%, але вже у 2020 році величина NPM збільшилася

до рівня 8,2%, на фоні того, що середньогалузеве значення у 2020 році становило 1,1%.

На окрему увагу заслуговує динаміка зміни величини валової рентабельності собівартості та рентабельності операційних витрат.

В аналізований період, проглядається різновекторна динаміка даних показників, а саме, збільшення рентабельності операційних витрат у 2020 році до 496,1% з 133,7% у 2016 році, та зменшення валової рентабельності собівартості з 29,7% у 2016 році до 14,5% у 2020 році. При цьому, середній рівень даних показників в по галузі протягом досліджуваного періоду залишався практично ідентичним з даними підприємства.

Таблиця 2.10.

**Динаміка рівня ділової активності МПП ВКФ «ДЕКОРТ»
за 2016-2020 роки**

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс FinScore	C/2,2	A/3,5	A/3,4	A/3,9	A/3,7
Ділова активність					
Оборотність загальних активів	0,7	1,8	5,2	3,7	2,4
Оборотність робочого капіталу	1,1	3,9	9,8	8,0	5,4
Оборотність дебіторської заборгованості	3,2	3,5	8,0	6,2	4,9

Джерело: складено автором за даними you control

З даних таблиці випливає, що оборотність загальних активів протягом досліджуваного періоду зросла з 0,7 у 2016 році до 2,4 у 2020 році. Окрім того, оборотність робочого капіталу зросла з 1,1 у 2016 році до 5,4 у 2020 році, а оборотність дебіторської заборгованості зросла з 3,2 у 2016 році до 4,9 у 2020 році.

2.2. Первинний, аналітичний і синтетичний облік витрат за елементами

Визначальними завданнями обліку витрат МПП ВКФ «Декорт» є: своєчасне, вірне визначення витрат на перевезення за статтями і елементами витрат, при порівнянні їх із плановими в переліку на обсяг перевезень; обчислення собівартості наданих послуг; виявлення внутрішніх можливостей пониження собівартості перевезень; адекватне відображення всіх невиробничих витрат і втрат з ціллю їх запобігання в майбутньому. Первинний облік витрат залежить від їх приналежності до класифікаційної групи. Для кращого аналізу розглянемо цей облік в розрізі основних елементів, які складають витрати МПП ВКФ «Декорт».

Порядок оплати праці шоферам, які кермують вантажівками, завбачає порізнене нарахування заробітку за тонни переміщеного вантажу й проїжджені тонно-кілометри, за простої під час завантаження і вивантаженні, за відроблений час за погодинної оплати праці тощо. Їм нараховують винагороди за заощадливість бензину, перепробіг шин та ін.

Заробітну плату нараховують за подорожніми листами і табелями, крім неї нараховують суми премій, резерви на оплату відпусток в утвердженій величині. Нарухування заробітної плати водіям здійснюють за показниками подорожніх листів за відрядними розцінками або тарифними ставками.

Облік робочого часу шоферів значиться в дорожніх листах вантажівки, це узагальнений час за якими виписується до табеля обліку робочого часу. У подорожньому листі є особливий елемент, у якому відбивається час, вкладений водієм на закінчену роботу за її різновидами.

На основі показників табеля обраховують тотальну кількість відпрацьованих годин за місяць для нарахування зарплати за тарифами. Дані форми в кінці місяця видаватимуться бухгалтерії.

Елемент «Відрахування на соціальні заходи» враховує в себе: відрахування на пенсійне забезпечення, на соціальне страхування, на випадок

безробіття, на індивідуальне страхування штату організації тощо. Суми відрахувань обчислюють у відомості, форму якої нічим не врегульовано.

До «Амортизації» входить сума нарахованої амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів. Для документування операцій з нею використовується розрахунок амортизаційних відрахувань основних засобів та інших необоротних активів.

Визначення витрат паливо-мастильних матеріалів (ПММ), приміром бензину, відбувається на базі даних дорожнього листа вантажівки. З нього бухгалтерія дістає таку інформацію:

- присутність бензину у баці вантажівки на початок рейсу на спідометрі;
- кількість залитого бензину (на автозаправній станції (АЗС) за безготівковим розрахунком, у тому числі по картках чи за грошові кошти на АЗС сторонніх підприємств) за рейс;
- пробіг вантажівки за рейс.

Списанню підлягають як нові, так і відремонтовані, і демонтовані з інших вантажівок деталі. Списання будь-якої різновидності деталей, одержаних зі складу і використаних у процесі ремонту вантажівок, ведеться за актами виконаних ремонтних робіт чи за актами заміни (установки), виписаними менеджером ремонтного відділу організації і засвідченими директором фірми. Для списання непридатних для майбутнього використання деталей вестиметься акт довільної форми. Дріб'язкові запчастини списуються за реєстром і відбиватимуться в акті.

Первинний облік акумуляторних батарей ведеться за різновидами і марками вантажівок, осередком їх збереження. При їх відпуску зі складу в обліковій картці нотується дата видачі, номер вантажівки, на яку згодом буде встановлена акумуляторна батарея, і номер документа, за яким виконано відпуск. Такий прилад для вмовтування у вантажівку відпускається лише в обмін на старий і за присутності акту, що підкріплює неспроможність до роботи старого

Акумулятор, впроваджений у вантажівку, виходить з обмінного фонду і значиться в особовій картці. На його заміну в обмінному фонді із особистим номером значиться демонтований пристрій. Їх обмін відбувається в кінці наперед визначеного на фірмі строку служіння (2-5 років) чи до його завершення, але лише зі згоди головного інженера (чи сформованої комісії).

Первинний облік вантажних шин ведеться у Картці обліку використання шин завідувача гаражу (майстра, диспетчера) чи бухгалтера. Вона відкривається на всі вантажівки моментально вслід за отриманням шин і слугує для обліку застосовування кожної шини, її пробігу від придбання до тотального зносу.

Витрати на техогляд і ремонт авто, який задіяний у певному типі перевезення, залучать до собівартості за прямою рисою. Первинними документами виступають: наряд-замовлення, акти виконаних робіт, наряди на проведення ремонтних робіт, акти на списання запчастин і ПММ при техобслуговуванні, лімітно-забірні карти чи вимоги на відпуск.

Вірно складений документ, із засвідченням механіка (майстра, чи завідувача гаражем) і економіста з нормування роботи прибуває у бухгалтерію для відображення операцій в бухобліку.

У випадку виконання цієї функції сторонньою організацією та з допомогою ІС:Бухгалтерії відображаємо їх в програмі за допомогою документа "Надходження товарів і послуг" з видом операції "Об'єкти будівництва" і "Модернізація і ремонт ОЗ".

Операції з модернізації автомобіля схожі з операціями по ремонту, однак мають свої відмінності у відношенні з тим, що витрати на капітальний ремонт на відміну від витрат по поточному ремонту збільшують первісну вартість ОЗ.

Одержання послуг з модернізації вантажівки від постачальника оформляємо документом "Надходження товарів і послуг". Завершення капітального ремонту відображаємо документом "Модернізація і ремонт ОЗ" з видом поліпшення "Модернізація".

Крім того, на МПП ВКФ «Декорт» існують й інші витрати, пов'язані з обслуговуванням його роботи. Це такі витрати як: витрати на відрядження, на комунальні платежі, розрахунково-касове обслуговування. Первинні документи залежать від виду витрат, зокрема, це можуть бути: авансові звіти, акти виконаних робіт (наданих послуг), банківські виписки з особового рахунка клієнта банку та інші.

Синтетичний облік МПП ВКФ «Декорт» здійснюється в оборотносальдовій відомості по рахунку. На підприємстві використовуються такі синтетичні рахунки для обліку витрат: 23 «Виробництво» застосовується у ході виробництва автогосподарства – перевезення вантажів, 91 «Загальновиробничі витрати» слугує для відображенні операцій у ході правління цехами, дільницями, відділками та іншими підрозділами основного і допоміжного виробництва, 92 «Адміністративні витрати» використовується в ході керівництва фірмою у цілому, 93 «Витрати на збут» використовується в ході реалізації робіт зі збуту.

Усі ці рахунки можуть взаємодіяти з кредитом рахунків: 203 «Паливо», 207 «Запасні частини», 661 «Витрати по заробітній платі». У випадку отримання послуг за ремонтування підрядним чином застосовується рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками». Витрати на покращання вантажівок організація можна відобразити на рахунку 15 «Капітальні інвестиції» з подальшим віднесенням їх на 105 «Транспортні засоби».

Аналітичний облік МПП ВКФ «Декорт» виконують за видами перевезень, робіт і послуг у розрізі калькуляційних статей витрат.

Ключовим документом з калькулювання собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті є Рекомендації № 65 [17]. На даному підприємстві застосовуються тарифи за 1 км, 1 ткм або 1 т, а також погодинний тариф — за 1 год роботи рухомого складу.

Згідно пункту 3 Рекомендацій № 65 собівартість перевезень (робіт, послуг) – це виражені в грошовій формі поточні витрати транспортних підприємств, безпосередньо пов'язані з підготовкою та здійсненням процесу

перевезень вантажів і пасажирів, а також виконанням робіт і послуг, що забезпечують перевезення.

Як відомість аналітичного обліку витрат МПП ВКФ «Декорт» застосовує затверджену керівником форму. Функція цього документу — систематизувати аналітичні позиції витрат Товариства за відповідними статтями в розрізі кореспондуючих рахунків (по кредиту різних рахунків в дебет рахунка 23) і установити суму виробничої собівартості. Вона ведеться на засаді даних первинних документів та зведених аналітичних відомостей за належними статтями, які заповнюють у відділах організації.

На МПП ВКФ «Декорт» до собівартості виконання автоперевезень входять такі статті витрат: заробітна плата водія та інших працівників, відрахування на соціальні заходи, витрати на паливо, витрати на мастильні матеріали, витрати на автомобільні шини, витрати на ремонт та технічне обслуговування, витрати на амортизацію, загальновиробничі витрати.

Облік витрат на автомобільні перевезення і послуги даної організації здійснюється позамовним методом, який забезпечує роздільний облік витрат за кожним різновидом перевезень.

Вслід узагальнення бухгалтером витрат на автомобільні перевезення та визначення обсягу закінчених робіт рахують фактичну собівартість одиниці продукції.

Як калькуляційна одиниця собівартості може виступати:

- для вантажівок, що працюють відрядно за тарифом за 1 тону перевезеного вантажу,
- 10 тонно/кілометрів;
- для вантажівок, що працюють за погодинно,
- 10 автомобілегодин;
- для вантажівок і легкових автомобілів-таксі — 10 оплачуваних кілометрів.

У таблиці 2.11 подано операції, поєднані із обліком деталей і автошин МПП ВКФ «Декорт»

Таблиця 2.11

Бухгалтерські записи господарських операцій щодо руху запасних частин і автомобільних шин МПП ВКФ «Декорт»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума
		Дебет	Кредит	
1	Одержано від виробника шини	207	631	15000
2	Відображено ПК з ПДВ	641	631	3000
3	Запчастини використані для ремонту автомобілів	23	207	4371
4	Здійснено відрахування в запас на поновлення шин	23	47	627
5	Висунута скарга постачальникові за браковані шини	374	47	160
6	Списано вартість модернізації шини	47	631	2003
7	Списано вартість покришок, поставлених на заміну старих	47	207	2368
8	Передача шин у роботу	207	207	15000

Джерело: складено автором

Аналітичний облік ПММ впроваджують за кожним субрахунком за їхніми видами (марками), місцями збереження й матеріально відповідальними особами. У таблиці 2.12 зібрано операції з обліку таких матеріалів МПП ВКФ «Декорт».

Таблиця 2.12

Бухгалтерські записи господарських операцій щодо руху ПММ МПП ВКФ «Декорт»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума
		Дебет	Кредит	
1	Одержано від постачальника пальне	203	631	6300
2	Відображено ПК з ПДВ	641	631	1260
3	Пальне поміщено в бак вантажівки (підзвіт шофера)	203	203	5030
4	Пальне поміщено в бак вантажівки на АЗС	203	372	1003
5	Отримання шофером талонів на пальне	203	203	430
6	Отримано за талони пальне на АЗС	203	203	430
7	Списано вартість спожитого пального відповідно нормам	231	203	5500
8	Списано вартість спожитого пального більше норми на фінансові результати	79	203	675
9	Списано вартість спожитого пального більше норми за рахунок шофера	375	203	289

Джерело: складено автором

Нарахування заробітної плати на МПП ВКФ «Декорт» відображають такою кореспонденцією рахунків, що подана в табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Бухгалтерські записи господарських операцій щодо нарахування зарплати, адміністративних і загальновиробничих витрат МПП ВКФ «Декорт»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума
		Дебет	Кредит	
1	Нараховано зарплату шоферу	23	661	10000
2	Нараховано ЄСВ на зарплату шофера	23	651	2200
3	Нараховано зарплату управлінському персоналу ЄСВ	92	661	20000
			651	4400
4	Нараховано орендну плату за офіс для адміністрації	92	631	5329
5	Нараховано знос за офіс для адміністрації	92	131	1300
6	Проведено інші накладні витрати на юридичні послуги	92	631	1630
7	Нараховано зарплату охоронцям ЄСВ	91	661	12000
			651	2640
8	Відображено витрати електроенергії, пов'язані зі здійсненням загально-виробничої діяльності	91	203	460
9	Нарахована сторонньою організацією орендна плата за оренду приміщення, призначеного для здійснення загально-виробничої діяльності	91	631	230
	Нараховано лікарняні за рахунок компанії	94	663	900

Джерело: складено автором

Таким чином, витрати на оплату праці, які не пов'язані з виробничою діяльністю організації, відносять до інших витрат операційної діяльності. Нарахування таких виплат в обліку відбиватиметься по кредиту рахунка 66 і дебетом рахунка 94. За дебетом рахунка 23 в МПП ВКФ «Декорт» здійснюється накопичення прямих витрат виробництва в кореспонденції з кредитом рахунків 20, 23, 63,64,65, 66, 68, 91. За його кредитом витрати списуються на собівартість реалізації послуг – у дебет рахунка 90 з кредиту рахунка 23

У результаті валютних розрахунків в організації виникають курсові різниці. Витрати відносять на субрахунок 945 «Витрати від операційної

курсової різниці». У кінці звітної періоду формують документ Фінансові результати, який списує доходи та витрати від операційних курсових різниць на фінансові результати.

Купівля або продаж валюти на МПП ВКФ «Декорт» здійснюється за допомогою додатку «Приват24 для бізнесу» Приватбанку. Для того, щоб купити або продати валюту МПП ВКФ «Декорт» необхідно подати заявку на купівлю або продаж валюти в «Приват24 для бізнесу».

У кінці кожного місяця за допомогою документу фінансові результати адміністративні витрати списують на фінансовий результат, при цьому формується проводка Дт 791 Кт 92.

Отже, точне ведення обліку і розрахунків є вкрай важким процесом, але це дозволить нам в подальшому отримати достовірні дані про витрати, підходящі для чергового аналізу і контролю.

2.2. Облік операцій з автомобільним транспортом в умовах застосування інформаційних технологій

Перед відображенням в програмі документів з купівлі автомобіля необхідно заповнити довідкову інформацію.

Мова йде про створення нового елемента в групі "Обладнання до встановлення" довідника "Номенклатура". Дана група містить інформацію про об'єкти, які відносяться до капітальних інвестицій.

Для прикладу внесемо запис про вантажний автомобіль. У шапці табличній частині картки номенклатури заповнимо поля "Найменування", "Повне найменування" і "Базова одиниця".

На закладці "Основні" необхідно заповнити розділ "Облік ПДВ".

← → ☆ **Автомобіль вантажний (Номенклатура) ***

Основное [Ціни номенклатури](#) [Правила визначення рахунків обліку](#) [Специфікації номенклатури](#) [Коди номенклатури для ПН](#) [Зустрічний вип.](#)

Записати и закрыть **Записать** Создать на основании ▾

Група: Устаткування до встановлення

Наименование: Автомобіль вантажний

Повне найменування: Автомобіль вантажний |

☐ Послуга

Базова одиниця: шт ▾ Штука Артикул:

Основні **Одиниці виміру** Рахунки

Облік ПДВ

% ПДВ: 20% ▾ Пільга по ПДВ:

Код пільги з ПДВ (згідно з Довідниками податкових пільг):

Код для ПН (по-умовч.): 8704 10 10 ▾ ... Товар

☐ Вимірюється в сумовому виразі Текст для друку в ПН:

Підакцизний товар: ☐ Стаття декларації акцизного податку:

Облік виробництва

Номенклатурна група: ▾ ×

Рис.2.6. Заповнення на закладці "Основні" розділу "Облік ПДВ"

Слід звернути увагу на заповнення закладки "Рахунки". В поле "Рахунок" повинен бути вказаний бухгалтерський рахунок 1521 "Придбання основних засобів".

Основні **Одиниці виміру** **Рахунки**

Показані рахунки обліку будуть встановлені в нових документах для вказаних:

Організація: Весна ▾ × Склад: Склад

Настроєні для даної номенклатури, складу "Склад", організації "Весна"

Оновити **Настроїти рахунки обліку** ▾

Бухгалтерський облік **Податковий облік**

Рахунок: 1521 ▾ Рахунок передачі: ▾

Схема реалізації: Необоротні активи

Забалансові рахунки

Рис.2.7. Вигляд бухгалтерського рахунку 1521 "Придбання основних засобів"

Оприбуткування автомобіля оформляємо документом "Надходження товарів і послуг" з видом операції "Обладнання". Він розташований в розділі "Покупки". На закладці "Обладнання" в табличній частині документа заповнюємо інформацію про найменування, кількість і ціну придбаного транспортного засобу. Зазначимо ставку ПДВ. Сума без ПДВ, сума ПДВ, загальна сума документа будуть розраховані автоматично. Рахунок обліку

1521 буде заповнений на підставі реєстру відомостей "Рахунки обліку номенклатури". Перевіримо заповнення податкового призначення по ПДВ і позначку в полі "Поставка ОФ".

← → Надходження товарів і послуг (створення) (Устаткування) *

Провести и закрыть Записать Провести Создать на основании Прибуктовка накладна Еще

Номер: Дата: 23.04.2019 00:00:00 Вид операції: Устаткування

Контрагент: Автопостач Склад: Склад

Договір: 1 від 23.04.2019 Ціна не включає ПДВ

Документ розрахунків: ...

Устаткування (1) Товари Послуги Рахунки розрахунків Додатково

Добавить Підбір Еще

N	Номенклатура	Ціна без ПДВ	Сума без ...	% ...	Сума ПДВ	Всього	Раху...	Податкове призна...	Поставка ОФ
1	Автомобіль вантаж...	200 000,00	200 000,00	20%	40 000,00	240 000,00	1521	Опод. ПДВ	✓

Рис.2.8. Заповнення податкового призначення по ПДВ і позначку в полі "Поставка ОФ"

Після проведення документа будуть сформовані проводки такого вигляду:

Период	Дебет	Под. облік Дт	Кредит	Под. облік Кт	Сума
23.04.2019	1521 Ккл.: 1,000		631		200 000,00
1	Автомобіль вантажний	Опод. ПДВ	Автопостач		
	Надходження товарів і послуг BE00-000001...		1 від 23.04.2019		
	Склад		Надходження товарів і послуг BE00-000001...		
23.04.2019	6442		631		40 000,00
2	Автопостач		Автопостач		ПДВ - податковий кредит (ОЗ), перша подія
	1 від 23.04.2019		1 від 23.04.2019		
	<...>		Надходження товарів і послуг BE00-000001...		

Рис.2.9. Вигляд сформованих проводок

Незалежно від мети використання автомобіля спочатку відобразимо податковий кредит за отриманою податковою накладною, яка реалізована в програмі документом "Реєстрація вхідного податкового документа". При заповненні документа необхідно переконатися, що встановлена позначка "Поставка ОФ" для коректного заповнення декларації з ПДВ.

← → Реєстрація вхідного податкового документа (создание)

Провести и закрыть Записать Провести Вивантаження Вхідний документу форматі XML Еще

Номер: від: 23.04.2019 16:13:15 Вид операції: Податкова накладна

Контрагент: Автопостач Відокр. підрозділ:

Договір: 1 від 23.04.2019 Підстава: Надходження товарів і послуг BE00-000001 от 23.04.2019 16:13:15

Док. розрахунків:

Реквізити документа Номенклатура поставки (1) Бухгалтерський облік Скарга (відсутній)

Добавить Заполнить Подбір Рядки з пропорційним ПДВ

N	% ПДВ	Сума без ...	Сума П...	Сума з П...	Госп. діяльність	Оподатк. ПДВ	Пропорційно	Поставка ОФ	Стаття декларації ПДВ (
1	20%	200 000,00	40 000,00	240 000,00	☒	☒	☐	☒	із 10.1-2./ придбання О.

Рис.2.10 Встановлення позначки "Поставка ОФ" для коректного заповнення декларації з ПДВ

Якщо автомобіль буде використаний не в господарській діяльності або в операціях, що не обкладаються ПДВ, по закінченню місяця сформуєте податкову накладну на умовний продаж.

Крім вартості самого автомобіля до первісної вартості можуть бути включені додаткові витрати, зазначені у п. 8. П(С)БО 7 «Основні засоби». Розглянемо для прикладу, як відобразити в програмі первинний збір за реєстрацію автомобіля, сплачений державним органам.

Оформимо цю операцію за допомогою документа "Надходження додаткових витрат". Інформацію про додаткові витрати заповнимо на закладці "Обладнання". Для цього скористаємося кнопкою "Заповнити" і виберемо одну з двох опцій: "Заповнити по надходженню" або "Додати з надходження".

Суму сплаченого реєстраційного збору вказуємо вручну в поле "Сума без ПДВ". Сплату збору відображаємо в базі одним з двох документів в залежності від форми оплати: "Списання з банківського рахунку" в разі оплати в безготівковій формі або "Авансовий звіт" при оплаті готівкою. Обов'язковою для заповнення також є поле "Спосіб розподілу". Створений документ проводимо.

← → ☆ Надходження дод. витрат BE00-000001 от 23.04.2019 17:25:47 *

Провести и закрыть Записать Провести   Создать на основании Дод. витрати Еще ?

Номер: BE00-000001 від: 23.04.2019 17:25:47 Контрагент: Сервісний центр

Сума без ПДВ: 500,00 Договор: 2

Спосіб розподілу: По кількості Документ розрахунків: [Ціна не включає ПДВ](#)

% ПДВ: Не ПДВ Сума ПДВ: 0,00

Зміст: Дод. витрати

Товари Устаткування (1) Рахунки розрахунків Додатково

Добавить Заполнить Подбір Еще

N	Номенклатура	Кількість	Од.	К.	Сума товару	Дод. витрати (сума)	Сума ПДВ	До
1	Автомобіль вантажний	1,000	шт	1,000	240 000,00			На

Рис.2.11 Обов'язкове для заповнення поле "Спосіб розподілу"

Після проведення документа будуть сформовані проводки, які відбивають віднесення додаткових витрат в збільшення первісної вартості автомобіля:

Период	Дебет	Кредит	Сума
23.04.2019	1521 Кіл.	3771	500,00
1	Автомобіль вантажний	Сервісний центр	Дод. витрати при надходженні устаткування
	Надходження товарів і послуг BE00-000001...	2	
	Склад	Надходження дод. витрат BE00-000001 от 2...	

Рис.2.12 Вигляд сформованих проводок після проведення документа

Аналогічним способом можна віднести до первісної вартості всі витрати, які згідно законодавства, можуть бути в неї включені.

Зверніть увагу, що сума страхування автомобіля (крім передбаченої по П(С)БО 7 страховки ризиків доставки) не може бути включена до первісної вартості, а відноситься до витрат майбутніх періодів.

Після накопичення витрат, пов'язаних з формуванням первісної вартості автомобіля, перейдемо до операцій по введенню в експлуатацію основного засобу.

Автомобіль як основний засіб перед прийняттям до обліку повинен бути внесений в довідник "Основні засоби", Який розташований в групі "ОЗ і НМА" розділу "Довідники". Заповнення полів картки доступно і зрозуміло:

← → **Основний засіб (создание) ***

Основное [Податкові призначення ОЗ](#) [Події ОЗ організацій \(регл. облік\)](#)

Записати і закрити

Наименование:

Організація:

Дата відомостей:

Основні відомості

Група:

Повне найменування:

Виробник:

Заводський номер:

Номер паспорта (реєстраційний):

Дата випуску (побудови):

Модель, тип, марка:

☒ Автотранспорт

Адреса місцезнаходження:

Коментар:

Рис.2.13. Внесення автомобіля в довідник "Основні засоби"

Після заповнення картки інформацію необхідно записати.

Використаємо документ "Введення в експлуатацію ОЗ", який знаходиться в розділі "ОЗ і НМА" підрозділі "Надходження основних засобів".

Зупинимося докладніше на заповненні цього документа. У заголовку документа вкажіть вид операції "Обладнання".

- Зкладка "Основні засоби" призначена для внесення інформації про прийняття до обліку основних засобів. Заповніть поля форми згідно їх найменування. У табличній частині вкажіть автомобіль, який був внесений раніше в довідник "Основні засоби". Інвентарний номер буде присвоєно системою автоматично.

← → **Введення в експлуатацію ОЗ (создание) ***

Провести и закрыть

Номер: від: Вид операції:

Подія ОЗ:

Основні засоби

Устаткування:

Склад:

Підрозділ:

Рахунок інвестицій:

Податкове призначення устаткування (ПДВ):

Основні засоби

N	Код	Основний засіб	Інвентарний но...
1	00-000001	Автомобіль вантажний	00-000001

Рис.2.14. Введення в експлуатацію автомобіля

Закладку "Облікові дані" заповнюємо з розумінням, що від зазначених відомостей на цій закладці буде залежати коректний облік автомобіля і подальше нарахування амортизації:

- в групі "Загальні відомості" вкажемо матеріально-відповідальну особу, рахунок БО 105 "Транспортні засоби" та податкове призначення (ПДВ);
- в групі "Параметри нарахування амортизації" згідно опису полів заповнимо інформацію для розрахунку амортизації.

Основні засоби	Облікові дані	Додатково	Комісія
Загальні відомості			
МВО: Степаненко Ігор Олександрович			
Рахунок: 105		Податкове призначення (ПДВ): Опод. ПДВ	
Параметри нарахування амортизації			
Рахунок нарахування амортизації: 131		☒ Нарховувати амортизацію	
Рахунок обліку дооцінок ОЗ: 411		Податкова група ОЗ: Група 5: Транспортні засоби	
Спосіб нарахування амортизації: Прямолінійний			
Спосіб нарахування амортизації (ПО): Прямолінійний			
Способи відображення витрат по амортизації: Амортизація ОС (ЗВВ)			
Графік амортизації по року:		Ліквідаційна вартість:	
Строк корисного використання (БО): 60 (5 років)			
Строк корисного використання (ПО): 60 (5 років)			

Рис.2.15. Вигляд закладки "Облікові дані"

- На закладці "Додатково" внесемо дані співробітників для заповнення форми ОЗ-1
- Інформацію про склад комісії з основними засобами заповнимо на однойменній закладці.

Проведений документ сформує проводку, по якій до первісної вартості автомобіля віднесені всі понесені витрати:

Друкована форма документ "Введення в експлуатацію" — це типова форма ОЗ-1.

Нарахування амортизації відбувається в документі "Закриття місяця" (розділ "Операції" — група "Закриття періоду") з відміткою про цю операцію:

← → Закриття місяця (создание) *

Провести и закрыть Записать Провести Дк Кз Друк

Еще

Номер: Дата: 31.05.2019 00:00:00

Список

Список	БО	ПО
Нарахування амортизації	✓	✓

Рис.2.16. Нарахування амортизації відбувається в документі "Закриття місяця"

Результатом проведення будуть проведення з відображення амортизації, які сформовані згідно з обліковими даними у документі "Введення в експлуатацію":

Период	Дебет	Под. облік Дт	Кредит	Под. облік Кт	Сума
31.05.2019	91		131	3 341,67	3 341,67
1	Цех	Опод. ПДВ	Автомобіль вантажний	Опод. ПДВ	Нарахування амортизації ОЗ
	Амортизація ОЗ загальновиробничого приз...				
31.05.2019	09				3 341,67
2	<...>				Накопичення амо...

Рис.2.17. Відображення результатів проведення у документі "Введення в експлуатацію"

Аналіз амортизації можна виконати за допомогою "Відомості амортизації ОЗ", розташованої в підрозділі "Звіти" розділу "ОЗ і НМА". У цьому ж підрозділі знаходиться і "Інвентарна книга ОЗ".

РОЗДІЛ III

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ У АВТОТРАНСПОРТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Поліпшення організації обліку витрат на підприємстві

Нині велика кількість автогосподарств збиткові, тому зменшення непродуктивності є головною задачею таких організацій. Надзвичайна завантаженість ринку їх послуг не дає можливості розв'язати дане питання за допомогою виключно доходів. Тому на разі, конкретно витрати є вирішальним показником роботи автотранспортних фірм. Шанс одержання правдивої та вичерпної інформації про витрати визначає вагомість розв'язання проблеми щодо поліпшення порядку управління витратами, яка зараджує схваленню ефективних управлінських постанов стосовно вибуття таких компаній з критичної ситуації.

У наказі про облікову політику МПП ВКФ «Декорт» відносно витрат відображено, на нашу думку, не повний список елементів стосовно обліку витрат. Собівартість є базовим терміном для будь-якого підприємства. Якраз тому, ми вважаємо, що в обліковій політиці необхідно приділити величезну увагу показу інформації про організацію та методику ведення обліку витрат діяльності підприємства. Зважаючи на норми П(С)БО 16 та набуте теоретичне розуміння і практичний досвід ми додали курси облікової політики щодо витрат, які зобов'язані бути розписані в наказі. Основні сторони покращання наказу про облікову політику на підприємстві наведені схематично на рис.3.1.

Відсутність компоненту про визначення методу обліку витрат та калькулювання собівартості в обліковій політиці не дає можливості розглянути та відібрати із сукупності прийомів організації документування та відображення виробничих витрат, що забезпечують визначення фактичної собівартості перевезень і потрібні дані для контролю за процесом утворення собівартості послуг. Оскільки, для прийняття доцільних управлінських рішень необхідно знати величину затрат, чітко розуміючи інформацію про виробничі витрати. Їх аналіз допомагає розкрити ефективність і встановити прийнятний

розмір витрат, перевірити якісні показники функціонування, правильно установити ціни, направляти та ревізувати витрати, проектувати рівень прибутку і рентабельності підприємства.

Рис. 3.1 – Доповнені компоненти облікової політики стосовно витрат діяльності

До вагомих задач обліку і калькуляції припадає розподіл загальновиробничих витрат (ЗВВ), що варто внести до Наказу про облікову політику МПП ВКФ «Декорт».

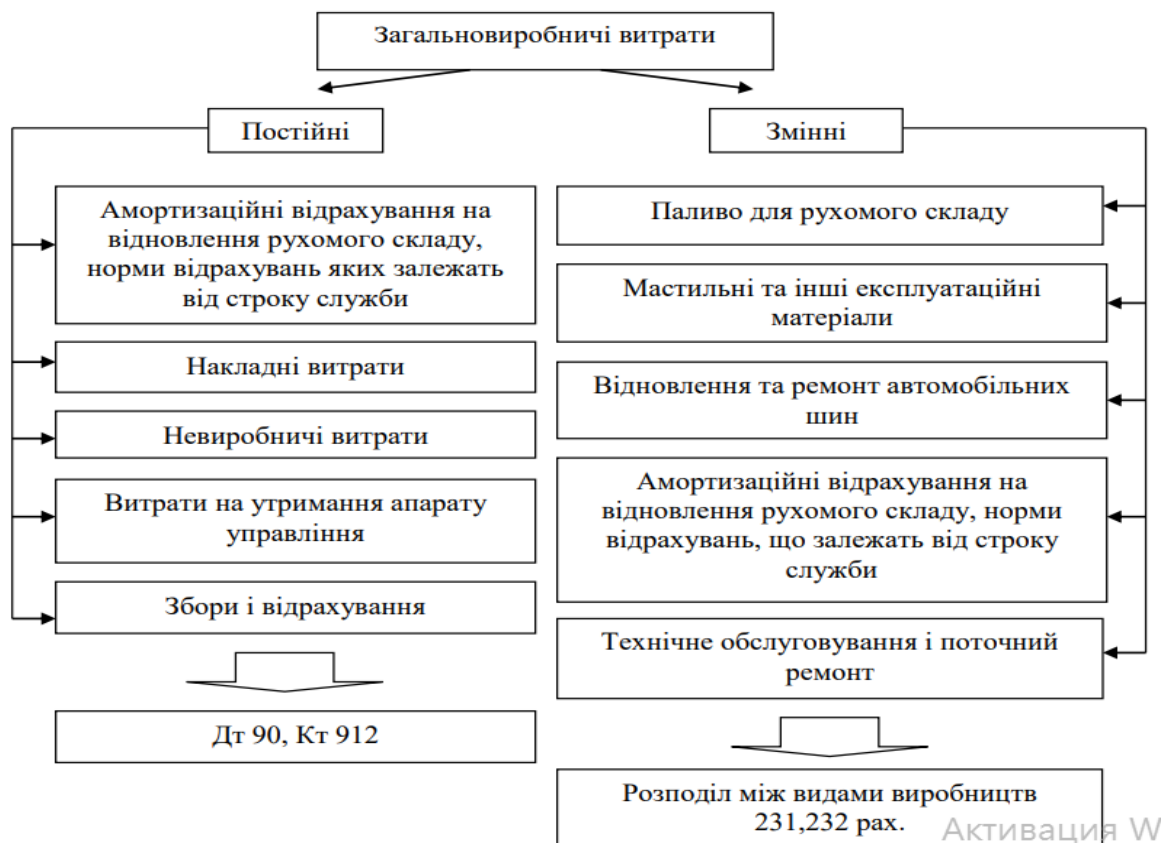

Рис. 3.2 – Розподіл витрат на перевезення на постійні та змінні

Загальновиробничі витрати поділяються на змінні і постійні, тому ми пропонуємо здійснювати їх облік на 911 та 912 рахунках відповідно. Витрати, які відносяться до такого поділу ми розподілили між ними, на що показує рис. 3.2 відповідно специфіки МПП ВКФ «Декорт».

Змінні витрати розподіляються між основним видом виробництва і ремонтним, та змінюються в цілому прямо пропорційно витратам. Підприємству вигідно мати менше змінних витрат на одиницю, бо так воно забезпечує собі, відповідно, й більше прибутку. Тому суму за 91 рахунком списуємо порівно на 231 і 232 рахунки.

ЗВВ також пропонуємо розподіляти серед видів послуг. Для розподілу постійних витрат необхідним є обрання бази розподілу, тобто виробничої потужності, а це – тонно-кілометри (т-км). Для вірного віднесення загальновиробничі витрати до складу витрат на окремі види перевезень, сформовано схему з діями (рис.3.3).

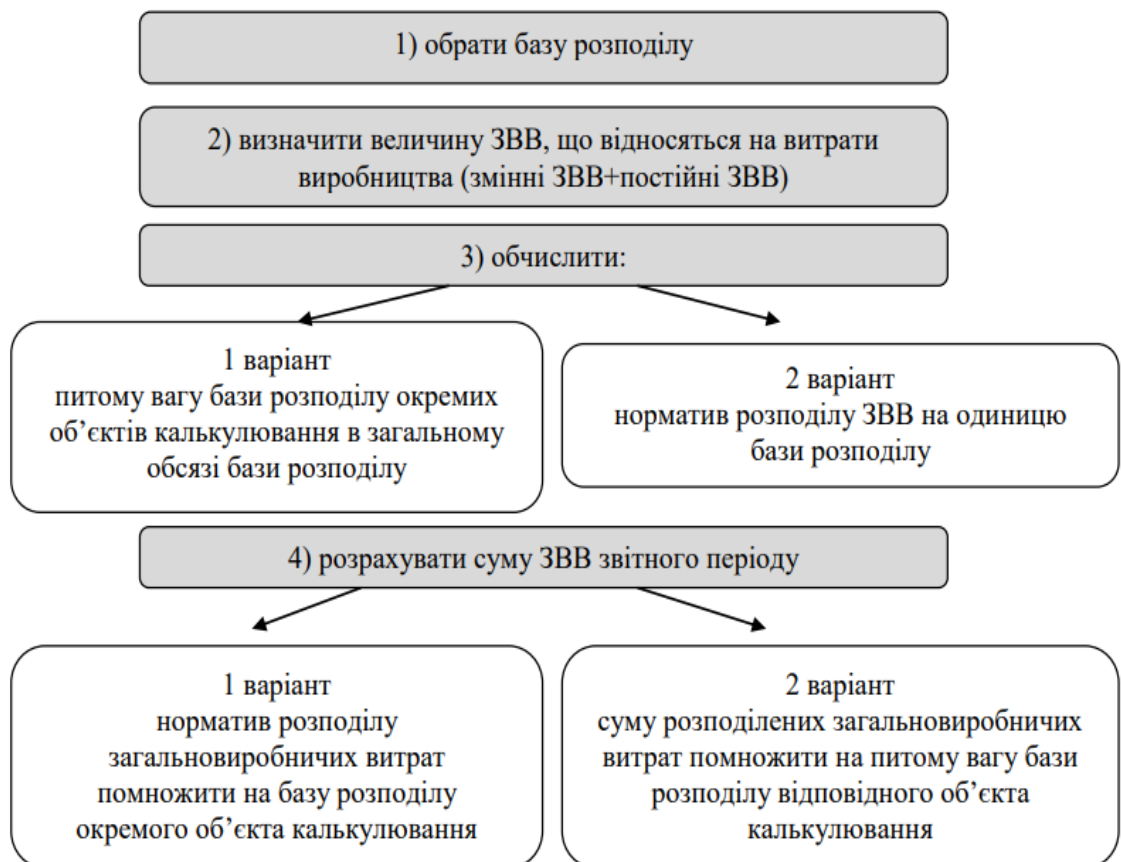

Рис.3.3 – Алгоритм розподілу ЗВВ для МПП ВКФ «Декорт»

Отож, базою розподілу можуть бути: прямі матеріальні витрати

(приміром, вартість бензину), прямі витрати на оплату праці, тоннокілометри. Все-таки найбільш доцільним вважаємо вибір показника – тоннокілометри. Приклад розподілу наведено в Додатку Е за вибраною базою – ткм. У бухгалтерських проводках на основі прикладу з додатку розподіл ЗВВ буде мати вигляд як у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Бухгалтерські записи щодо розподілу ЗВВ

№	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн
1	Відображено постійну частину ЗВВ: на оплату праці загальновиробничого персоналу та нарахування ЄСВ, оренду гаражів і місць для паркінгу	912	661 651 685	135859,00
2	Відображено змінні ЗВВ: ремонт вантажівки, оплата вартості електроенергії	911	631 685	11118,00
3	Розподіл змінних ЗВВ на виробничу собівартість	231 232	911 911	5559,00 5559,00
4	Розподіл постійних ЗВВ на виробничу собівартість	23	912	90573,00
5	Розподіл постійних ЗВВ на собівартість перевезень	901	912	45286,00

Джерело: складено автором

На нашу думку, інформація про відокремлення витрат повинно міститися у Наказі про облікову політику в неухильному порядку, позаяк це надає деталі про сам процес перевезень, можливість відслідковувати і контролювати витрати на кожному етапі перевезень та проявляти їх вплив на результати діяльності.

Зважаючи на відсутність рахунків внутрішньогосподарського обліку в плані рахунків нашої організації, припускаємо можливість введення для спрощення обліку. Рахунки третього порядку для обліку витрат на АТП слід приєднати до рахунків фінобліку з метою довершеного порядку здійснення управлінського обліку.

На додачу до вищезгаданих пропозицій щодо конструкції обліку витрат на досліджуваному підприємстві нами зарекомендовано структуру субрахунків внутрішньогосподарського обліку витрат (рис. 3.4).

23 рахунок поділяється на субрахунки по відношенню до існування різних видів виробництв. Основне виробництво здійснює перевезення, що є центральним для фірми. Воно вимагає надання послуг і здійснювання

комплексу додаткових робіт. Допоміжне виробництво — це комплекс виробничих процесів із гарантування технічної справності вантажівок, які Витрати на збут за статтями витрат 231 «Витрати основного виробництва» 232 «Витрати допоміжного виробництва» 9301 «Адміністративні витрати на збут вантажних перевезень» 23 «Виробництво» 93 «Витрати на збут» Витрати на збут за місцями виникнення Витрати на збут за відповідальними працівниками Субрахунки четвертого порядку задіяні у основному. До 93 рахунку теж важливо під'єднати своєрідне розмежування: за працівниками, статтями і місцями.

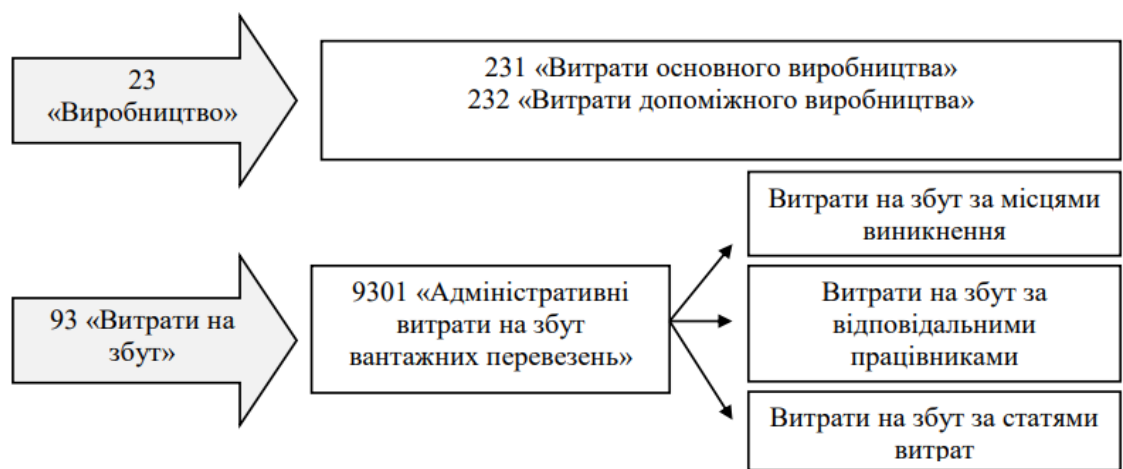

Рис. 3.4 – Рекомендована комплекція рахунків витрат внутрішньогосподарського обліку для МПП ВКФ «Декорт»

23 рахунок поділяється на субрахунки по відношенню до існування різних видів виробництв. Основне виробництво здійснює перевезення, що є центральним для фірми. Воно вимагає надання послуг і здійснювання комплексу додаткових робіт. Допоміжне виробництво — це комплекс виробничих процесів із гарантування технічної справності вантажівок, які Витрати на збут за статтями витрат 231 «Витрати основного виробництва» 232 «Витрати допоміжного виробництва» 9301 «Адміністративні витрати на збут вантажних перевезень» 23 «Виробництво» 93 «Витрати на збут» Витрати на збут за місцями виникнення Витрати на збут за відповідальними працівниками Субрахунки четвертого порядку задіяні у основному. До 93 рахунку теж важливо під'єднати своєрідне розмежування: за працівниками, статтями і

місцями.

Крім того, для цілей контролю за цільовим вжитком палива, деталей та інших матеріалів на підприємствах автотранспорту доцільно користуватись системою рахунків синтетичного та аналітичного обліку, яка б дозволяла схарактеризувати стан матеріальних цінностей, що виходять з балансу з огляду на технічну експлуатацію рухомих складів, доцільність їх відновлення та можливості наступного застосування.

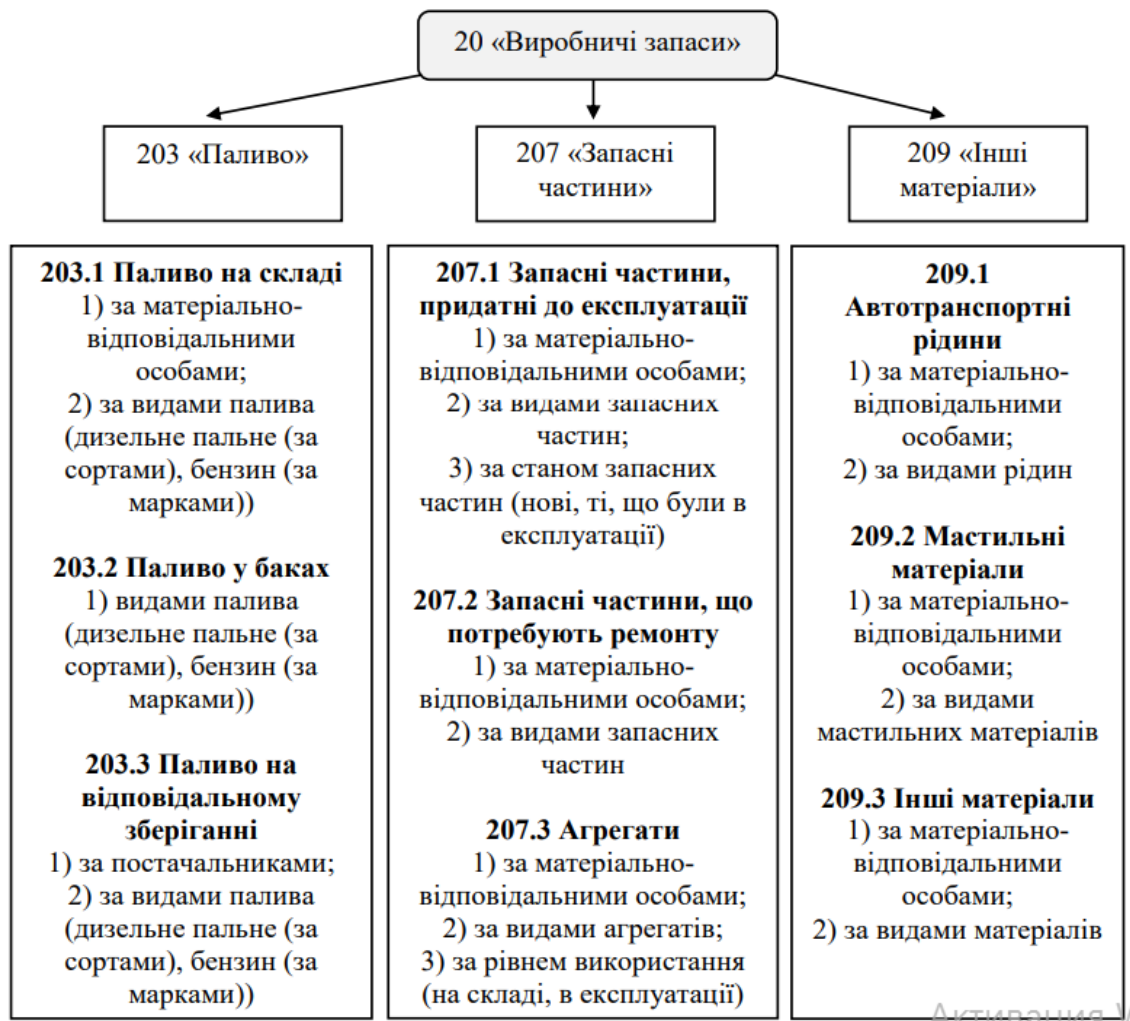

Рис. 3.5 – Система рахунків синтетичного та аналітичного обліку для відображення витрат матеріальних цінностей

За результатами дослідження порекомендовано користуватися вище зображеним підходом до створення практичного плану рахунків підприємства (рис.3.5).

Зважаючи на запропоновані субрахунки для МПП ВКФ «Декорт»,

особливості відображення операцій в обліку подані у кореспонденції у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Кореспонденція господарських операцій по 20,23,93 рахунках

№	Зміст господарської операції	Дт	Кт
1	На підставі засвідченого авансового звіту прийнято ПММ, придбані шляхом заправки вантажівки	203.2	372
2	Відображено ПК з ПДВ	641	372
3	Відображено приймання бензину на склад	203.1	631
4	Здійснено заправку вантажівки	203.2	203.1
5	Списано бензин за подорожніми листами у кількісних показниках	231	203.2
6	Здійснено купівлю двигуна	207.1	631
7	Витрачені деталі на ремонт вантажівки	91	207.1
8	Прийнято деталі, які вимагають ремонту	207.2	631
9	Відображено витрати на службові відрядження працівників збуту	9301	372
10	Нараховано заробітну плату працівникам збуту	9301	661

Джерело: складено автором

Організація аналітичного обліку в рекомендованих спрямуваннях дозволить, на нашу думку, мати більш чітке розуміння поведінки витрат для їх оперативного контролю і встановити на цій засаді фінансовий результат від здійснення операційної діяльності.

Вищеописані шляхи розвитку допомагатимуть найбільш укомплектованому показі інформації про витрати автогосподарств, що певним чином допоможуть модернізувати інформаційне забезпечення ходу керування витратами, а тому і більш результативну роботу.

Отже, дійове управління витратами є досить вагомим, адже від розміру витрат залежить ефективність роботи компанії. Керування витратами варто вивчати як комбіновану систему, що забезпечує розробку рішень керівництва, позаяк вони позначаються на підсумкових результатах фірми.

Порядок керування витратами треба вводити на обґрунтованій основі, постачаючи рішення визначених задач. Покращання їх порядку керування сприяє скороченню витрат, що забезпечує підняття рівня ефективності функціонування компанії.

3.2. Особливості аудиту на підприємствах автотранспорту

Специфіка діяльності транспортних підприємств зумовлює побудову системи їхнього обліку та аудиту, що потребує застосування деяких процедур відмінних від інших підприємств. Такими особливостями можуть бути:

- за своєю суттю не має операцій з оприбуткування цінностей;
- діяльність здійснюється за різними типами перевезень;
- регламентація процесу організації перевезень;
- специфіка в обслуговуванні автомобілів;
- контроль за роботою водіїв.

На початковому етапі обліку здійснюється їхнє придбання та відображення цієї операції в обліку. Для цього необхідно встановити балансову вартість автомобіля. Тому в процесі аудиту слід зосередити увагу на вхідній інформації щодо оцінки автомобілів при їхньому надходженні на підприємство.

Врахування вище зазначеного сприятиме ефективній організації процесу перевірки, тому питання які визначаються на початковому етапі є важливими в організації самого процесу (табл. 3.3).

Однією із особливостей у методиці аудиту на автомобільних підприємствах є облік та аудит операцій з паливно-мастильними матеріалами. Ця обставина змушує аудитора встановити правильність норм витрат зазначених цінностей, які регулюються законодавством.

Таблиця 3.3

Визначення питань, які розглядає аудитор під час вибору стратегії аудиту

Обсяг аудиторської перевірки	• Концептуальна основа фінансової звітності. • Специфічні вимоги галузі до звітності. • Очікуване покриття аудитом. • Характер управління дочірніх підрозділів материнською компанією. • Обсяг аудиту дочірніх підрозділів іншими аудиторами. • Характер сегментів бізнесу. • Використана валюта звітності.
------------------------------------	---

Продовження таблиці 3.3.

Обсяг аудиторської перевірки	• Необхідність законодавче встановленого аудиту для фінансових звітів окремих дочірніх підрозділів окрім аудиту в цілях консолідації. • Наявність внутрішнього аудиту та ступінь, до якого аудитор може потенційно покладатись на його роботу. • Використання суб'єктом господарювання сервісних організацій та отримання аудитором доказів щодо структури або заходів контролю, який вони виконують. • Очікуване використання аудиторських доказів, отриманих під час попередніх аудиторських перевірок. • Вплив інформаційних технологій на аудиторські процедури. • Координація очікуваного покриття і часу аудиторської роботи. • Обговорення питань, які можуть вплинути на аудит, з персоналом фірми. • Наявність персоналу клієнта та даних
Цілі надання звітності, строки аудиту та необхідне інформування	• Графік надання звітності суб'єкта господарювання. • Організація зустрічей з найвищим управлінським та управлінським персоналом для обговорення характеру, обсягу та строків аудиторської роботи. • Обговорення з найвищим управлінським та управлінським персоналом очікуваного типу та строків надання звітів та висновків. • Обговорення з управлінським персоналом очікуваного інформування про статус аудиторської роботи на протязі виконання завдання та очікуваних результатів аудиторських процедур. • Отримання інформації від аудиторів дочірніх підрозділів щодо очікуваних типів та строків надання звітів, та інше інформування в зв'язку з аудитом дочірніх підрозділів. • Очікувані характер та строки взаємного обміну інформацією членів групи з завдання включно з характером та строками зборів членів групи, а також строки проведення перевірки виконаної роботи. • Необхідність інформування третіх сторін включно з відповідальністю за надання законодавче встановлених або контрактних звітів.
Напрямок аудиту	• Щодо суттєвості: встановлення суттєвості при плануванні, встановлення суттєвості та інформування про неї аудиторів дочірніх підрозділів, перегляд суттєвості в процесі виконання аудиторських процедур на протязі аудиторської перевірки, ідентифікація суттєвих компонентів та залишків на рахунках. • Області аудиту, де ризик суттєвих викривлень є вищим. • Вплив оціненого ризику суттєвого викривлення на рівні фінансових звітів в цілому на напрямок аудиту, нагляд та перевірку. • Відбір групи з завдання та розподіл аудиторської роботи між членами групи. • Складання бюджету завдання. • Спосіб, яким аудитор доводить до відома членів групи з завдання необхідність ставлення з сумнівом та дотримання професійного скептицизму під час отримання та оцінки аудиторських доказів. • Результати попередніх аудиторських перевірок. • Важливі бізнесові події, що впливають на суб'єкт господарювання. • Важливі події в галузі.

Продовження таблиці 3.3.

Напрямок аудиту	• Докази прихильності управлінського персоналу до створення і функціонування надійного внутрішнього контролю включно з доказами відповідного документування такого внутрішнього контролю. • Обсяг операцій, що можуть визначити, чи буде ефективним для аудитора покладання на внутрішній контроль. • Роль, яка відводиться внутрішньому контролю суб'єктом господарювання, для успішного ведення бізнесу. • Значні зміни основи фінансової звітності (зміни стандартів обліку). • Інші значні застосовні зміни (зміни в законодавчому середовищі).
-----------------	---

Джерело: складено автором

Норми витрат пального на досліджуваних підприємства є специфічними та залежать як правило від базових лінійних норм витрачання, які можна групувати за моделями транспортного засобу та виконаною роботою (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Норми витрачання палива

№ з/п	Зміст норми	Характеристика норми
1	норми на виконання транспортної роботи	додаткові витрати палива за умов руху з вантажем
2	норми на 1 т спорядженої маси	додаткові витрати палива за зміни спорядженої маси автомобіля, причепа або напівпричепа
3	норми на їзду з вантажем	збільшення витрат палива, пов'язане з маневруванням та виконанням операцій завантаження й розвантаження
4	норми на пробіг за виконання спеціальної роботи	
5	норми на роботу спеціального обладнання	
6	норми на роботу незалежного обігрівача	
7	коефіцієнти використання	

Джерело: складено автором

Від правильності обчислення норм витрат палива залежить достовірність обчислення показників собівартості перевезень, тому аудитор у процесі перевірки необхідно застосувати необхідні процедури для встановлення обґрунтованості застосування тих чи інших норм витрачання.

Окрім цього, для встановлення правильності формування доходів та витрат потрібно пересвідчитись в особливостях визначення прибутку,

оскільки ці витрати прямо впливають на визначення фінансового результату та підтвердження елементів витрат необхідною документацією (рис. 3.6).

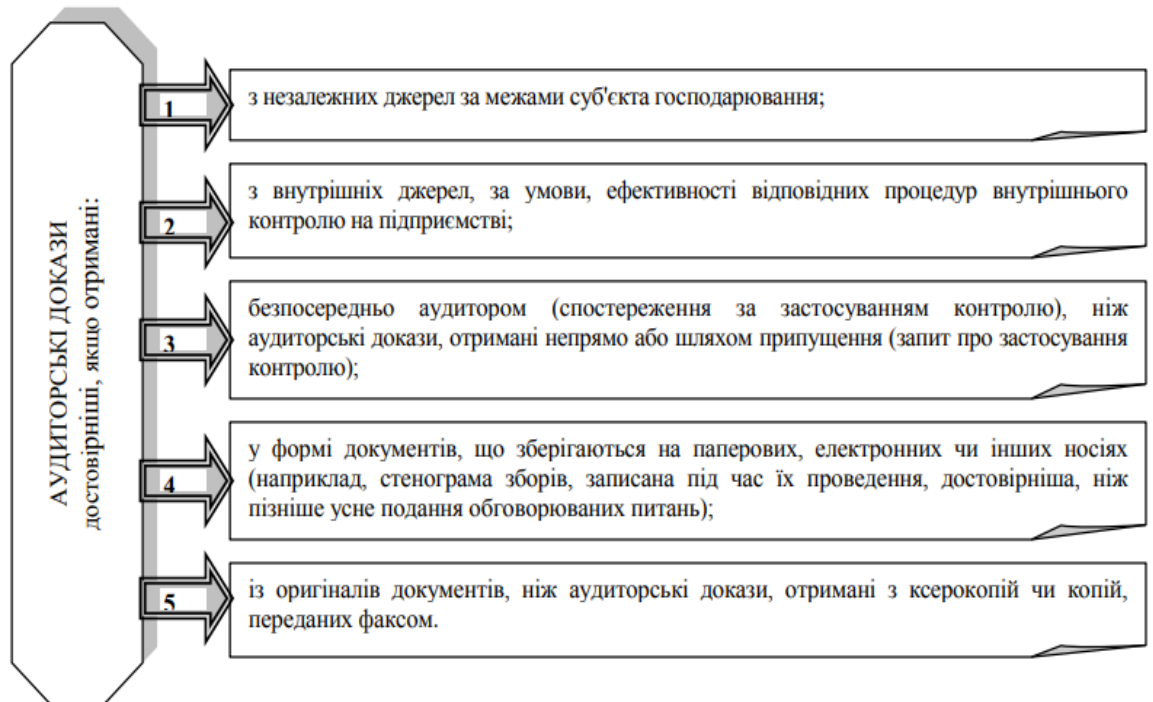

Рис. 3.6. Достовірність аудиторських доказів

Для встановлення істини аудитору необхідно дослідити всі подорожні листи на списання палива, норми його витрачання та заповнення інформації в документації. Потребують перевірки факти завищення норми витрат палива, для цього аудитор може застосувати процедуру перевірки фактичного витрачання палива. У процесі отримання доказів, аудитор використовує твердження, які допомагають встановленню істини (табл. 3.5).

Таблиця 3.5.

Різновиди тверджень, які використовує аудитор

1	Твердження щодо класів операцій та подій за період, що перевіряється	Наявність	Операції та події, які відображені в звітності, відбулися та стосуються суб'єкта господарювання;
		Повнота	Відображені всі операції та події, які мають бути відображені в звітності;
		Точність	Суми та інші дані, які стосуються відображених в звітності операцій та подій, відображені належним чином;
		Розмежування	Операції та події відображені у відповідному звітному періоді; Операції та події відображені на відповідних рахунках;

Продовження таблиці 3.5.

2	Твердження про залишки на рахунках на кінець періоду	Існування	Активи, зобов'язання та частки участі в капіталі існують;
		Права і зобов'язання	Суб'єкт господарювання утримує чи контролює права на активи, зобов'язання є зобов'язаннями суб'єкта господарювання;
		Повнота	Відображені всі активи, зобов'язання та частки участі в капіталі, які мають бути відображені в звітності;
		Оцінка вартості та розподіл	Активи, зобов'язання та частки участі в капіталі включені в фінансові звіти у відповідних сумах та будь-які остаточні коригування оцінки вартості та розподілу відображені в звітності відповідним чином;
3	Твердження про подання та розкриття інформації	Наявність та права й зобов'язання	Події, операції та інші питання, інформація про які розкрита, відбулися та стосуються суб'єкта господарювання;
		Повнота	Включено розкриття всієї інформації, яка має бути включеною в фінансові звіти;
		Класифікація та зрозумілість	Фінансова інформація подана та визначена відповідним чином і розкриття інформації чітко сформульоване;
		Точність та оцінка вартості	Фінансова та інша інформація розкрита достовірно й у відповідних сумах

Джерело: складено автором

Особливої уваги потребують в процесі перевірки операції зі списання запасних частин, зокрема: напрями їхнього використання та документальне підтвердження операцій з відпуску запчастин, автомобільних шин, акумуляторів тощо.

Таким чином, від правильності організації процесу аудиту, від отриманих доказів залежить думка аудитора, висловлена щодо ефективності та достовірності системи обліку транспортних перевезень.

ВИСНОВКИ

Витрати є визначальним різновидом економічній практиці організацій. Визначення змісту витрат і точність їх систематизування є вагомим чинником розуміння керування ними.

Собівартість це вирішальний показник функціонування фірми, який відбивається на рентабельності і самоокупності компанії. Попри те, собівартість послуг автогосподарства характеризує градус звершення плану зниження витрат у закріпленні конкурентоспроможності організації.

У процесі дослідження на МПП ВКФ «Декорт» були вивчені теоретичні та практичні засади обліку та аудиту витрат.

Виняткова увага була присвячена проблемам обліку та контролю витрат, його способам та базисам систематизування, калькулюванню собівартості послуг.

Були досліджені реальні звіти, опрацьована модель роботи бухгалтерської служби за обчисленням собівартості та будову статей калькуляції; докладно оброблено точки зору дослідників відносно обраної теми, що санкціонувало таке підсумування:

— МПП ВКФ «Декорт» має витривалий фінансовий стан, є ліквідним та платоспроможним, діяльність товариства є дохідною;

— облік витрат здійснюється згідно із існуючою нормативною базою;

— внутрішні документи організації вимагають негайних виправлень;

— від істинного прорахунку собівартості послуг залежить фінансовий результат роботи фірми;

— за витратами та собівартістю варто реалізовувати контроль, який ведеться багатоманітними та ефективними способами.

Отже, до ключових напрямів покращення організації обліку витрат та калькулювання собівартості послуг на МПП ВКФ «Декорт» треба зарахувати такі:

— покращення класифікації витрат автогосподарств, яка зобов'язана відбивати їх в обліку за місцями створення, центрами відповідальності і замовниками;

— рекомендується підготувати потрібні нормативні документи, які визначатимуть ведення внутрішньогосподарського обліку;

— для цілей контролю за ефективністю застосування шин та акумуляторів, і для контролю за обґрунтованістю їх списання пропонуємо ввести Картку обліку автомобільної шини;

— пропонується запровадження рахунків до плану рахунків для кращої організації управлінського обліку витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дибба В. М. Облік та аналіз необоротних активів : монографія. К. : КНЕУ, 2008. 288 с.
2. Економіка від А до Я : понятійно-термінологічний словник / О. В. Куроченко, М. А. Копнов, В. П. Сладкевич та ін. К. : Персонал, 2008. 368 с.
3. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник. 3-тє вид., доп. і перероб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 844 с.
4. Коноплицький В. Л., Філіна Г. І. Економічний словник: тлумачнотермінологічний. К. : КНТ, 2007. 580 с.
5. Великий словник бухгалтера. уклад. В. Кузнєцов, О. Михайленко. 2-ге вид., перероб. і доп. Х. : Фактор, 2005. 532 с.
6. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т. 2 / редкол. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. К. : Академія, 2001. 848 с.
7. Семйон В. С. Поняття необоротних активів, їх класифікація та склад. Вісник Житомирського державного технологічного університету: економічні науки. 2019. № 3. С. 161–167.
8. Козенкова В. Д. Моделювання показників оцінки нематеріальних активів промислових підприємств. Економічний вісник Національного гірничого університету. 2020. № 1. С. 197—209.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. № 242.– Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>
10. Романів Р. В., Романів С. Р. Гудвіл підприємства : проблемні питання сутності й оцінки в бухгалтерському обліку. Галицький економічний вісник. 2009. №4. С. 115–119.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000р. № 181. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.

12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n3610> (дата звернення: 11.03.2019).

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби» : затв. наказом М-ва фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0288-00> (дата звернення: 11.03.2019).

14. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві : Закон України від 16.01.2020 р. № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>

15. Про облікову політику : лист Мінфіну України від 21.12.2005 р. № 31- 34000-10-5/27793 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05/sp:java-:max20>

16. Сопко В.В, Завгородній В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю й аналізу: Підручник. – К.: КНЕУ, 2000. – 260 с.

17. Лехін І.В. Словник іноземних слів / Пер. з німц. – К.: – 1999. – 546с.

18. Крупка Я.Д. Прогресивні методи оцінки та обліку інвестиційних ресурсів. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – 354с;

19. Журавель Г.Л., Крупка Я.Д., Палюх М.С., Гуцайлюк Л.О., Фаріон Т.І.. Бухгалтерський облік: особливості в галузях економіки. – Тернопіль: Економічна думка, 1999. – 449 с.

20. Економічна енциклопедія: В 3-х томах / Ред.кол. Мочерний С.В. та інші. – Київ: Академія, 2000. – 897 с.

21. Швець В. Необоротні активи в системі кругообороту капіталу підприємства / В. Швець, О. Борисюк // Економіка. – 2018. – № 118. – С. 53-55

22. Голов С. Ф. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / С. Ф. Голов. – К.: ФПБАУ, 2004. – 248 с.

23. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підруч. / В. М. Шелудько. – 2-ге вид., стер. – К., 2013. – 375 с

24. Облік основних засобів - <https://www.golovbuh.com.ua/article/7090-oblk-osnovnih-zasobv>

25. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, зі змінами від 24.10.2013 р. № 663-VII.

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92, зі змінами від 31.05.2012 р. № 658.

27. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну України від 28.03.13 р., № 433, зі змінами від 30.12.2013 р. № 1192

28. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України 30.11.99 р. № 291, із змінами від 08.02.2014 р. № 48.

29. Необоротні активи підприємства Вигляд з екрану: <https://www.golovbuh.com.ua/article/8147-neoborotn-aktiv-pdprimstva>

30. Економічний аналіз: Навчальний посібник / За ред. проф. М. Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.

31. Семеген Л. Методика обліку витрат на поліпшення та утримання інших необоротних матеріальних активів / Л. Семеген. Економічний аналіз. – 2010. Випуск 6. – С. 321–325.

32. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник. – Тернопіль: Картбланш, 2002. – 628 с